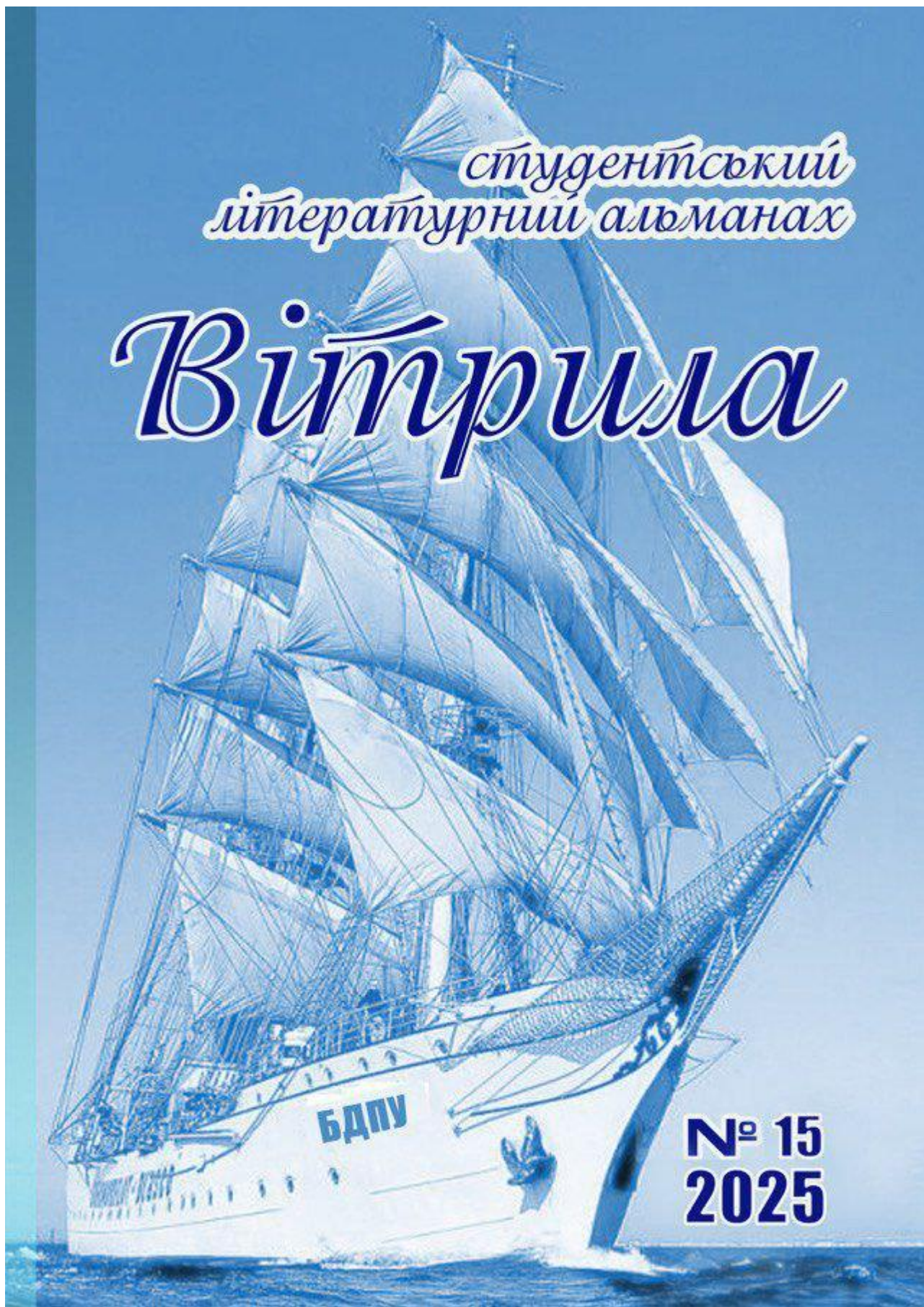


*студентський
літературний альманах*

Вітрила

БДПУ

**№ 15
2025**

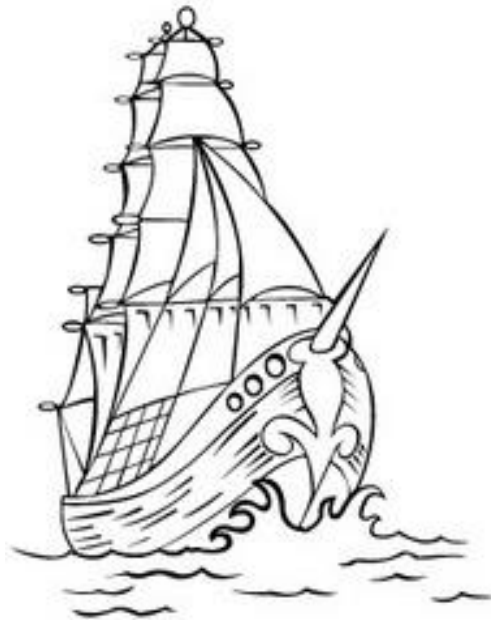


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ВІТРИЛА

студентський літературний альманах

№15/2025



Запоріжжя
2025

УДК 82.161.2–14 (477.7)

В 54

Друкується за рішенням вченої ради
соціально-гуманітарного факультету
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол № 7 від 26 лютого 2025 р.)

В 54 **Вітрила** : літературний студентський альманах.
Запоріжжя : БДПУ, 2025. № 15. 108 с.

Поетичне слово – найкоротший шлях до людського серця. П'ятнадцятий випуск студентського літературного альманаху «Вітрила» дає унікальну можливість познайомитися з творами молодих поетів, доторкнутися до їхнього світу. Вашій увазі запропонована точна й тонка фіксація реальності, світу, в якому молодь живе, відчуває, переживає, кохає, сумує та радіє.

© Соціально-гуманітарний факультет БДПУ

ЗМІСТ

| | |
|---------------------------------|-----|
| Слово літератора | 5 |
| Слово критиків | 7 |
| Бежан Максим | 21 |
| Безугла Августа | 23 |
| Безугла Наталя | 24 |
| Вовк Дар'я | 24 |
| Герилів Степан | 26 |
| Гладущенко Галина | 28 |
| Григор'єва Вікторія | 28 |
| Григор'єв Ігор | 29 |
| Грицаюк Олександра | 30 |
| Гуренко Ольга | 37 |
| Загородня Поліна | 38 |
| Зубов Данило | 40 |
| Кирма Лілія | 44 |
| Кудінов Микола | 45 |
| Кудінов Микола, Школа Олександр | 48 |
| Кулешова Божена | 49 |
| Кульомза Вікторія | 55 |
| Лубенська Таїса | 57 |
| Мізякін Максим | 58 |
| Напрягло Вікторія | 60 |
| Нікітіна Софія | 62 |
| Овсієнко Софія | 63 |
| Поночовна Олександра | 66 |
| Ремінний Павло | 72 |
| Рожна Аліна | 77 |
| Синєок Вікторія | 83 |
| Тестова Дарина | 87 |
| Харенко Анастасія | 90 |
| Хохлова Аліна | 91 |
| Хоцька Ірина | 92 |
| Чмальова Жанна | 94 |
| Шейко Анастасія | 96 |
| Шиманович Марічка | 97 |
| Школа Олександр | 98 |
| Яковець Ольга | 102 |
| Поезія у фарбах | 104 |

Дорогі поети!

Ви ступили на шлях, де чорнило дорожче за золото, а рима часом не приходиться навіть під загрозою голодної ночі. Але не бійтеся! Як казав Оскар Вайлд, «Будь собою. Інші ролі вже зайняті». Тож шукайте свій голос, пробуйте нові голоси, надихайтесь старими.

Пам'ятайте, що Гете міг переписувати один рядок по двадцять разів, а Байрон називав свої чернетки «випадковими вибухами пера». Отже, без безсонних ночей і зім'ятих сторінок не обійтись. Але й надто серйозно до цього ставитися не варто. Якби Шекспір переймався критикою, ми б не знали Гамлета, а лише чернетку про те, що якась людина вагається.

Друкуйте, творіть, помиляйтеся, бо тільки так можна знайти справжнє слово. А якщо не виходить – просто цитуйте Ніцше: «Те, що нас не вбиває, стає чернеткою».

З натхненням і вірою в рими,

Елліна Циховська, докторка філологічних наук, професорка Київського національного університету імені Тараса Шевченка, випускниця БДПУ



Привіт, читачу!

Якщо ти тримаєш цю збірку в руках, значить, комусь з авторів пощастило – його слова тепер існують не лише в нотатках телефону чи в електронному файлі. Це, до речі, важлива річ – коли твої думки виходять у світ і можуть зачепити когось іншого.

Колись і я була серед тих, хто писав у такі збірки. Що саме я тоді написала? Чесно, вже й не згадаю. Але сам факт, що мене тоді надрукували, давав відчуття, ніби мої слова мають значення. Думаю, кожен автор цієї збірки відчуває щось схоже.

Більшість текстів тут – про війну. Бо так живемо. Але в них не лише біль, а й голоси людей, які думають, відчувають, не мовчать. Це важливо.

Якщо ці сторінки дадуть хоча б трохи тепла – значить, усе не дарма. Бо навіть найтемніша ніч має властивість закінчуватись.

Дар'я Стовбун, філологиня, випускниця Бердянського державного педагогічного університету



СЛОВО КРИТИКІВ

У сучасному світі люди надто зайняті гонитвою за життям. Діти мріють скоріше вирости, учні закінчити школу, а студенти піти у доросле життя. Нині цей темп відчувається більше. У людей часто не лишається часу зупинитися й помилуватися красою цього світу, звернути увагу на ті прості речі, що оточують нас щодня, ті речі, які ми помилково вважаємо неважливими. Нашим єдиним порятунком стає творчість. Поезія — це не просто слова, а й дзеркало внутрішнього світу людства, що постійно шукає сенсу та гармонії. Через поезію розкриваються емоції приховані в буденності цього життя, справжня важливість речей, яку ми могли не помітити, надто зайняті нескінченним бігом у гонитві за часом.

Твори *Максима Бежана* мають глибоко екзистенційний та психологічний характер, наповнені мотивами божевілля, відчуження, гри між реальністю та вигаданим світом, а також натяками на смерть як можливе звільнення. Вірш «Напевно я схожу з розуму» передає внутрішню кризу, конфлікт між зовнішнім світом і особистими переживаннями ліричного героя. Атмосфера напружена, похмура, з відчуттям невідворотності кінця, але водночас зі спокійним прийняттям долі. Це сильний психологічний твір, що досліджує межі свідомості та сприйняття себе в реальності, яка більше схожа на виставу або сон. Твори Максима передають думку, що людина може стати своїм власним ворогом, а спроби знайти вихід закінчуються або болем, або примарною ілюзією полегшення. Його поезія залишає післясмак філософських роздумів про самопізнання та природу страждання.

Вірш *Дар'ї Вовк* «Розірваний світ» торкається тем війни, втрати, страху, внутрішнього спустошення та надії. Центральний образ — зруйнований війною світ, який розколовся на уламки, залишаючи людину перед лицем трагедії та боротьби. Авторка вдається до мотивів розірваної реальності, вимушеної втечі та самотності, спустошення та

відчуження. Попри це фінальними акордами поезії є боротьба за життя, надія та відродження. Загалом, вірш передає глибокий емоційний біль, що відчуває людина під час війни, проте завершується вірою в майбутнє. Це поєднання трагізму та надії робить твір потужним і зворушливим.

Вірш *Галини Гладущенко* «Північ і Південь» розкриває тему контрасту і єдності, де дві людини, попри їхню різницю, відчувають глибокий внутрішній зв'язок один із одним. Твір має сентиментальний, романтичний характер, і в ньому лірично переплітаються образи любові, пізнання та гармонії через різноманітність. Авторка говорить про важливість довіри і спільної мети, навіть якщо погляди на життя можуть сильно відрізнятись.

Епізод з книги «Шлях до Фенікса», подорож Анабель до підсвідомості *Олександри Грицаюк* атмосферна й глибоко символічна історія занурення героїні у власну підсвідомість, що поєднує елементи містики, наукової фантастики та езотерики. Вона розкриває зв'язок між минулим, майбутнім і таємницями, які можна відкрити через усвідомлені подорожі у вимірах, прихованих від звичайного сприйняття. Було б цікаво дізнатися, що саме Аннабель знайде в цьому підводному світі і як це вплине на її подальший шлях!

Ліричною і проникливою є поезія *Вікторії Григор'євої* «Віра, надія і БДПУ». Це своєрідний патріотичний меседж, сповнений болю за рідне місто та університет, які постраждали від війни. У ньому поєднуються мотиви туги, розлуки, втрати, але водночас – віри, надії та непохитної любові до рідного університету і України. Твір символічно насичений: Азовське море – уособлює життя й душу міста, яка померкла через окупацію; п'ятий корпус у вишиванці – символ традицій, незламності української культури та університетської єдності; розкидані по світу студенти й викладачі – це метафора вимушеної розлуки, але водночас збереження духовної єдності; сни про рідний край – символізують невідривний зв'язок із домом та університетом, навіть попри фізичну відстань. Майстерний переклад

англійською мовою здійснив *Ігор Григор'єв*, якому вдалося зворушило передати і ключові емоційні лінії, і патріотичну тональність, і глибокий ліризм твору.

Тематика любові до Батьківщини є як ніколи актуальною, особливо зараз. Саме ця тема і є провідною у творчості *Вікторії Напрягло*. У своєму вірші авторка від імені неньки-України висловлює біль і тривогу за людей, які змушені страждати через війну. Через образи рідного краю підкреслюється незламність та готовність українців протистояти ворогу та захищати свій народ.

Схожі мотиви пронизують творчість *Софії Нікіміної*. Авторка відобразила переживання, стан тривоги та підсвідомої готовності до найгіршого, з якими стикнулися всі українці у лютому. Як написала Софія, «Ми живемо у лютому, тому що ще спимо» і, напревеликий жаль, це страхітлива правда.

Вірші англійською *Овсієнко Софії* просякнуті тематикою студентських буднів, краси природи та журбою за рідним краєм у такі нелегкі часи. Тяжко не лише тим, хто залишився в Україні, а й тим, хто був змушений виїхати. Важливою є віра в свої сили, віра у спогади і з ними ми повинні сміливо йти в майбутнє на зустріч життєвим випробуванням.

Поночовна Олександра продовжує тему патріотизму, висвітлюючи з яким жахливим досвідом стикаються щодня мільйони людей. Авторка показує глибокий біль, спричинений обстрілами рідного міста, втратами близьких та страхом за майбутнє. Війна назавжди залишається у серці тих, хто її пережив.

Ніжною й тендітною постає Україна у творчості *Вікторії Синюк*. Поетеса вміло передає образ Батьківщини, уособленої в дівчині, яка переживає страшні втрати й руйнування через війну та криваві злочини росіян. Підкреслюється непохитна сила українців перед жахами війни, але віра в перемогу й справедливість зберігається.

Про красу простих речей, про те, як мало треба для справжнього щастя, пише *Тестова Дарина*. Її вірші сповнені красою, сумом та

тугою за рідним краєм і ненавистю до росіян та «руського миру». Теплою сподівань на краще, вірою в перемогу та гордістю за рідну землю повниться поезія авторки. Навіть для тих, хто далеко, Україна залишається незмінною частиною їхньої душі.

Поезія – це дзеркало, що відбиває найглибші почуття й переживання людства. Події лютого 2022 року неминуче вплинули на життя мільйонів українців, що знайшло яскраве відображення у їхній творчості. Попри жахи війни, попри всі нещастя, що випали на долю нашого народу, слово житиме, як житиме й надія на краще завтра, надія на мир та перемогу.

*Олександра Терещенко,
соціально-гуманітарний факультет*



У поезії «Нагадую спозаранку – маєм свято вишиванки!» автор, **Степан Герилів**, наголошує, що вишиванка – це не просто святковий елемент одягу, а й символ української ідентичності, духовної стійкості та незламності. Вірш розпочинається легким нагадуванням про свято, але швидко переходить до серйознішого змісту: є думка, що святкувати варто лише в мирний час, однак українська душа «вишита» нитками традиції, і саме це дає силу боротися з окупантами. Навіть війна не здатна стерти українську ідентичність, навпаки – вона лише зміцнюється з кожним поколінням.

У поезії «Нині п'ятниці окраса – свято Яблучного Спаса!» святковий настрій контрастує із важкою реальністю сьогодення українського народу. Молитва до Бога, прохання перемогти російських загарбників набуває не лише релігійного, а й патріотичного сенсу. Закінчення вірша сповнене надії: після перемоги українці зможуть створити справжнє диво, яким вони будуть пишатися.

Поезія *Ольги Гуренко* «З вірою у перемогу» сповнена патріотизмом і болем за Україну. Порівняння України з вільним птахом символізує незалежність, до якої прагне український народ. Проте його свободу порушила «російська змія» – яскравий образ ворога, що завдав страшних страждань українцям. Цей вірш є прикладом лірики, яка поєднує віру в перемогу, біль, пам'ять про сміливих полеглих військових, які віддали своє життя задля миру та незалежності України. Авторка наголошує, що боротьба українців триває, але у нашого народу обов'язково буде світле майбутнє.

«Казка про доброго гнома, який хоче стати поганим» *Зубова Данила* не просто розповідає читачам фантастичну історію, а й вчить нас бути чесними. Автор наголошує, що не варто ставати злим тільки тому, що так роблять інші, іноді важкі випробування та страждання допомагають знайти нам справжні цінності. У щасливому фінал казки гном знаходить своє місце у світі не серед тих, хто глузує і шкодить, а серед тих, хто завжди готовий допомогти та підтримати. Це повчальна, зворушлива історія про те, як важливо залишатися собою й робити добро.

Поліна Загородня створила справжній маніфест любові до рідної землі. У творі «Лист до мого рідного Донбасу» лірична героїня виразила спільний біль і мрії тих, хто вимушено покинув Донбас, але не втратив зв'язку з ним. Це послання підтримки, надії та незламності, яке звучить як обіцянка повернення й відновлення. Твір дуже сильний за своєю емоційною глибиною та образністю, залишає глибокий слід у душі читача. Донбас постає не лише як географічне місце, а як жива істота, що дихає, страждає і чекає на повернення своїх дітей. Авторка згадує дитинство, знайомі вулиці, запах хліба, гомін базарів – усе, що формувало її ідентичність. Цікавим у творі є образ терикону як символ стійкості та історичної пам'яті регіону. Емоційна тональність надихаюча і сповнена віри: попри руйнування, є тверде переконання, що Донбас відродиться, а його люди повернуться додому.

Ліричним героєм поезії *Лілії Курми* є маленький хлопчик. Його щире і зворушливе звернення до України та світу сповнене любові, патріотизму й віри у мир. Цей твір є відображенням дитячого світосприйняття війни – він водночас простий і дуже глибокий. Голос маленького патріота – це голос нових поколінь, які прагнуть миру, добра і процвітання для своєї країни. Вірш сповнений тепла та світла, яке здатне торкнутися сердець читачів. Попри біль і страждання, у вірші панує віра в перемогу та щасливу країну.

Ліричний герой у поезії «Осінь» *Миколи Кудінова* споглядає осінню красу, усвідомлює її глибину, але водночас відчуває смуток. Осінь у поезії – це не лише природне явище, а й образ певного періоду життя. Вона приносить печаль, але водночас залишається прекрасною. Важливим у поезії є момент усвідомлення того, що люди протягом життя шукають щось особливе, але насправді не здогадуються про те, що саме життя – вже диво. Ця глибока, чуттєва, філософська поезія розкриває сприйняття осені, як символу змін, нагадує про цінність кожної миті життя.

Микола Кудінов не оминув тему кохання. Поезія «Люблю тебе усе життя» є одою вічному, непохитному коханню, яке не втрачає своєї сили з роками. Вона наповнена ніжністю, щирістю, вдячністю й захопленням коханою людиною. Це не просто ліричний вірш, а й відображення справжньої, глибокої любові, яка є сенсом життя для ліричного героя. Це розповідь про любов, яка триває все життя і не знає сумнівів. Для нього кохання – це почуття, яке не слабшає з роками, а лише міцніє. Вдячність за кохання підкреслює глибину почуттів і те, що кохання для нього є найбільшим благословенням.

Поезію «Весь світ в життєвому альбомі...» Микола Кудінов присвятив відомому бердянському музиканту і викладачу Іванові Іванченку, який виховав не одне покоління митців. Сам Іван Іванович надихався українською піснею. Тому образ музики тут постає невід'ємною частиною життя. Вона передає ідею, що мистецтво вічне,

воно впливає на людей і залишається після нас. Автор закликає цінувати музику та мистецтво, бо вони є частиною людської душі.

Поезія «Не розумію» у співавторстві *Миколи Кудінова* та *Олександра Школи* передає жах війни та нерозуміння її сенсу: життя людей руйнується в одну мить, і з цим неможливо змиритися. Війна знищує все, що було для нас звичним. Ліричний герой описує жорстокість війни та її жахливі наслідки, але водночас він закликає не здаватися, боротися за свободу та мирне майбутнє.

Вірш *Тайси Лубенської* «Про війну...» сповнений патріотизму, віри в перемогу та глибокої шани до захисників України. Авторка не лише оспівує стійкість народу, а й висловлює ненависть до агресора, закликає до справедливості та пам'яті про загиблих. Важливий мотив – це переконання, що боротьба українців не даремна, і Україна обов'язково здобуде незалежність.

Вірш *Максима Мізякіна* «Перед нами стали анди» про війну, про її руйнівний вплив та спустошення. Пустеля тут є символом знищення, самотності та втрати. Водночас є натяк на надію, бо попри війну, наступні покоління мають жити, навіть якщо сучасне покоління спустошене війною.

У поезії «Злість тривога і смуток» сплелись очікування завершення війни, втома, біль втрат і бажання повернутися до нормального життя. Ліричний герой наголошує на тому, що війна завершиться, але вона залишить глибокий слід у серцях українців. Головне – не забувати нашу історію, вчитися на власних помилках. У вірші виражено реальний висновок: мир можливий лише тоді, коли ворогів більше не залишиться.

Ліричний герой поезії «Прийшла в обійми» переживає складний емоційний стан, спричинений поведінкою коханої людини. Його приваблює і водночас завдає болю мінливість коханої, її здатність дарувати тепло і ніжність, а потім різко відштовхувати, він ніби застряг між надією на взаємність та розумінням абсурдності свого становища.

Ліричний герой усвідомлює, що його серце потребує захисту, щоб уникнути болю.

Загалом, вірш є емоційною сповіддю людини, яка переживає нерозділене кохання та страждає від непередбачуваності й жорстокості коханої людини. Ліричний герой переживає внутрішню боротьбу між надією та розчаруванням, любов'ю та ненавистю, бажанням захистити себе та прагненням до щастя.

Емоційно насичене есе *Ірини Хоцької* «Життя у кожному...» повертає нас до рідного Бердянська, його вулиць і будівель. Авторка ставить філософське питання: чи можуть місця бути живими? І дає переконливу відповідь – так, адже вони зберігають пам'ять, емоції та створюють неповторну атмосферу. Це історія про сенси, які ми вкладаємо в рідні і значущі для нас місця. Це історія про віру і надію на повернення додому.

«Тиша на краю світу» *Анастасії Шейко* це філософська притча про самопізнання і сприйняття світу. Головна ідея – справжній голос людини народжується не в шумі, а у здатності чути тишу. Авторка проводить паралель між зовнішньою тишею та внутрішньою гармонією. У сучасному світі, де домінує шум і метушня, герой відкриває новий спосіб сприйняття реальності – через слухання.

Юлія Габрова,
соціально-гуманітарний факультет



Коли читаєш віршовані скарби, пронизані емоціями, не можна не відчувати, як вони торкаються глибини душі. Це ніби крик зсередини, що неможливо залишити без уваги. Вони мов заклики, що звучать із самого серця, нагадуючи про те, як важливо залишатися сильними і вірити у перемогу. І в той же час кожен з них несе в собі свій особливий відтінок – від енергії та запалу до відчайдушної надії та особистісної

рефлексії. Зокрема, твори Анастасії Харенко, Аліни Хохлової, Марічки Шиманович, Ольги Яковець та Школи Олександра наповнені цією силою.

Поезія *Августи Безуглої* – це монолог-звернення до загиблого захисника України. Центральною темою є скорбота за близькою людиною, якої вже два роки немає поруч. Емоційний стиль передає щирість почуттів, а рефрен «Як тебе поруч нема» підкреслює невідворотність втрати. Образ могили із зів'ялими квітами символізує тугу, а слова про «нову землю» та мрії про мир створюють контраст між реальністю втрати і надією на майбутнє, за яке боровся загиблий.

Наталя Безугла у вірші «В пошуках мого дому» відображає трагедію вимушених переселенців. Риторичне запитання «Куди чи звідки?» підкреслює дезорієнтацію ліричного героя. Промовисті деталі побуту – «пусті душевно зйомні квартири», відсутність «вази для квітів» та «холодильник без магнітів» – майстерно передають відсутність емоційного зв'язку з тимчасовими помешканнями, їхню безособовість та холодність. Образ «зібраної валізи напів» символізує стан постійної готовності до переїзду, а «перелік міст і країн» вказує на численні зміни місця проживання. Поезія влучно розкриває проблему втрати коріння та пошуку ідентичності, що особливо актуально в контексті сучасної війни та вимушеного переміщення.

Твори *Божени Кулешової* сповнені глибокими роздумами щодо теми патріотизму, осмислення історичної пам'яті та відданості своїй державі. Авторка з впевненістю говорить про те, що любов до країни не вимірюється відстанями, вона – у кожному подиху і в кожному серцебитті. Вірш «Якби мені пташкою стати!» розвивається як поетична мрія, що поступово трансформується від романтичного бажання свободи до потужного прагнення захисту і справедливості. Поєднання елементів фольклорної традиції (мотив перетворення на птаха) з громадянською лірикою та яскравими емоційними образами, створює потужний резонанс із сучасними реаліями України. У поезії «Сила слова» розкривається багатогранна природа слова, його

потужний вплив на людське життя, відповідальність за кожне висловлювання.

Твори *Вікторії Кульомзи* – це невеличкі дитячі оповідання, спрямовані на подолання дитячих страхів перед новим соціальним досвідом. Вони показують маленьким читачам, що перший досвід соціалізації, хоч і лякає, але є позитивним і збагачує життя новими друзями та знаннями. Оповідання вчать дітей відкритості до нового досвіду і демонструють важливість підтримки та дружби у подоланні страхів. Мова творів Вікторії проста і зрозуміла для дитячої аудиторії, з емоційно забарвленими виразами та діалогами, що робить повчальні історії живими і доступними для сприйняття.

Творчість *Павла Ремінного* сповнена глибокими філософсько-патріотичними роздумами. Головною темою поезії «Колись бачили очі ви українця?» є українська ідентичність, виражена через образ очей українця. Автор підкреслює їхню унікальність, в якій переплітаються радість і біль, історія й сучасність, трагедія та надія. Збереження і плекання цінностей (рідної мови, культури, традицій і пам'яті про власну історію) допомагають позбутися духовної сліпоти і зберегти власне «Я». Вірш «Жни!» має ритуальний, майже сакральний характер. Він нагадує настанову – бути уважним до часу, приймати рішення в потрібний момент і не боятися втрати. Бо те, що буде посіяне з мудрістю, обов'язково зійде.

Для творчості *Аліни Рожної* характерна тема відчуження й нерозуміння. Її лірична героїня відчуває потребу в духовному очищенні. Поряд із цим її поезія сповнена обурення щодо жорстокості ворогів, у якому поєднується особистий біль із трагедією українського народу. Юна авторка майстерно створила документ людського болю в умовах російської агресії проти України.

Вірш *Анастасії Харенко* «Свобода» – це відвертий і сильний поетичний крик душі, породжений реаліями сучасної України. Авторка вдало поєднує патріотичний пафос із глибоким особистісним

болем, створюючи багат шаровий текст, який зачіпає читача своєю правдивістю.

Тематика твору обертається навколо наслідків війни та боротьби за свободу. Авторка проводить читача крізь спогади про Бучу й Ірпінь – міста, що стали символами великої трагедії. Ця конкретика підсилює емоційний заряд тексту, надаючи йому документального звучання.

Особливо вражає контраст між жахіттями війни та уявленням про мирне життя, яке подано через теплі образи: мати, що пригощає сина варениками, діти, що поспішають до школи. Саме ці прості, але такі цінні моменти стають символом втраченої свободи, яку українці прагнуть повернути.

Можна відчувати біль авторки – він проривається через згадки про зруйновані вщент міста та фронтові втрати. Гострота тексту проявляється у тонких соціальних контрастах, коли захисники гинуть, а хтось «ікорку наминає». Ця деталь підкреслює гірку правду життя під час війни.

Попри трагізм, наприкінці твір змінює тональність: авторка ностальгує за простими радощами мирного життя та водночас вселяє надію на майбутнє без сирен і втрат. Звернення наприкінці твору може сприйматися як крик душі до небес або навіть молитва до Бога, сповнена відчаю та надії водночас. Бажання повернути мирне життя звучить як заклик до вищих сил, адже ситуація виходить за межі людських можливостей.

Саме ця перехідність – від болю до надії – робить вірш не лише сумним відображенням реальності, а й потужною заявою про силу духу українців, їхню незламність та віру в перемогу.

Поетична творчість *Аліни Хохлової* «Ненька Україна» сповнений любові до рідної землі та віри у світле майбутнє. Це щире й емоційне звернення до країни, що нині переживає складні часи, але не втрачає надії на відродження.

Авторка майстерно створює образ України як ніжної та теплої неньки, яку потрібно захищати й берегти. Природні картини ланів, степів і неозорих небокраїв надають тексту мальовничості та гармонії, контрастуючи з темними образами війни та хрестів на обрії.

Окремо варто відзначити чудовий ритм і мелодійність тексту, що надає йому потенціалу стати основою для майбутньої культової пісні. Легкість рим та природність переходів між строфами створюють музичний настрій, наче ці слова вже чекають на мелодію.

Попри згадки про жахи війни, вірш наповнений надією та вірою. Останні строфи звучать як побажання миру, любові та захисту для кожного дому й дитини. Це послання майбутнього відродження, де Україна «з колін навечно встане знов».

Саме ця сила духу, мелодійність та сподівання роблять твір не просто поетичним текстом, а й потенційною поетичною молитвою для українського народу.

Вірш *Марічки Шиманович* «Моя Україна» звучить як ніжна та щира поетична сповідь любові до рідної землі. Авторка майстерно передає красу України через образи безкраїх степів, величних Карпат та червоної калини, доповнюючи їх теплом матері та мелодійністю коліскової.

Текст має природний музичний ритм і багату образність, що робить його ідеальною основою для музичної балади. Плавність рим та гармонійна структура твору створюють відчуття, ніби ці слова вже готові стати текстом до зворушливої пісні, яка пробуджує любов до України та надію на її щасливу долю.

Молитва за майбутнє країни у фіналі додає тексту глибокого духовного звучання, підсилюючи його як послання віри та відданості рідній землі. Цей твір здатен стати голосом тих, хто мріє про мир і відродження України.

Ліричні перлини *Олександра Школи* сповнені глибокої рефлексії над сенсом життя, швидкоплинністю часу та пошуком істинних цінностей. Автор розмірковує над вічними «чому», які супроводжують

кожну людину: від питань про життєві негаразди та війни до прагнення миру, добробуту й любові.

Текст має універсальне філософське звучання, де особисті переживання гармонійно поєднуються із загальнолюдськими темами. Образи природи, тепла та доброти надають поезії світлого, хоч і задумливого настрою. Ці ритмічні рядки, подібно до життєвого кредо, закликають читача замислитися про справжню цінність любові, віри та надії.

Друга частина віршованого циклу переносить нас у простір спогадів про юність, перші мрії й кроки дорослішання. Автор зворушливо нагадує про значущість батьківської підтримки та непереборний вплив любові, яка залишається основним рушієм навіть у часи труднощів.

Особливо сильно звучить ліричний мотив кохання, переданий через символічні три слова: «*Я тебе кохаю*». Цей повтор створює емоційну хвилю, яка захоплює читача, акцентуючи увагу на тому, що найважливіше часто приховано «між рядків».

Віршотворчість Олександра Школи здатна знайти відгук у серцях читачів завдяки своїй щирості та емоційній глибині. Автор не лише ділиться своїми думками, а й залишає простір для роздумів, даруючи надію та спокій у цьому непростому світі.

Жанна Чмальова у своїх творах закликає жити, цінувати те, що маємо, насолоджуватися кожною миттю, бо життя єдине і неповторне.

Поезії **Ольги Яковець** відзначаються потужною патріотичною енергією та глибоким відчуттям національної гідності. У віршах відчувається великий дух боротьби та віра в перемогу, що виринає крізь кожну строфу. Вірші зображають українців як непереможну націю героїв, загартовану вогнем війни, що відстоює свою свободу та гідність.

У першому вірші «Бастіон Бахмут» авторка з гордістю описує захисників Бахмута як вартових, які тримають оборону і захищають свою землю. Твір сприймається як бойовий гімн перед тим, як

вирушити в битву. Він має величний і рішучий настрій, що надихає і мобілізує до боротьби, незважаючи на труднощі. Вірш сповнений патріотичного запалу, втілюючи образи захисників, які вірять у свою силу й мають незламну віру в перемогу.

У вірші «Загартовані вогнем» звучить мотив незламності й непохитної волі українців, які стали міцним муром, що не дозволяє ворогу зламати їхню націю. Вірш прославляє силу духу й готовність віддати життя за свою землю, а також підкреслює глибоку впертість у боротьбі за волю. Авторка майстерно передає патріотичний пафос, наповнюючи його вірою у перемогу та остаточне відновлення свободи на рідній землі.

«Не вхідні» – це вже є відвертим заклик до боротьби і рішучого відторгнення ворога. Текст побудований так, щоб показати вперту волю, що не відступить перед труднощами та стражданнями, і здатна вистояти, незважаючи на всі випробування. Ольга Яковець вражає силою свого слова, адже кожен рядок цього вірша звучить, як наказ до дії, а образи «чуми» й «скрепів» ворога створюють яскравий контраст між незламною Україною і агресором.

Усі ці твори несуть у собі глибоку національну ідею, заклик до боротьби та відстоювання гідності, показуючи не тільки зовнішню боротьбу, а й внутрішній дух нації. Поезії Ольги Яковець є не просто віршами – це гімни сили, відваги та безкінечної віри в свою країну.

Тетяна Помазан,
соціально-гуманітарний факультет



Максим Бежан,

*факультет фізико-математичної,
комп'ютерної та технологічної освіти*

Напевно я сходжу з розуму
Поміж днів, що пам'ятатиму грозами,
В цій, напевно, казковій грі
Я стою ледь живий на темнім тлі

Переді мною силует загадковий
Я, напевно, теж казковий
Зосередженим на камері
Та надскладній грі

Почуття безумця, легкий запах смерті
Потрібно грати поки суглоби не стерті
Складніше грати перед рідними
Коли твої відчуття стають огидними

Думки плутаються. Куди діти руки?
Я не хочу залишатися на світліні
чудернацьким придурком
В очі б'є світло, силует наблизився
Я, напевно, майже помер, або боляче врізався

Світлина буде прикрашати домовину
А я – вільний, і більше не відчуватиму
провину

Було колись хлоп'я,
 Що мріяло з рання
 Повзати мов змія
 Й не терпіло маску тюхтія

Обплутувати дівок, розганяти танок.
 Повзти до своєї чудернацької схованки
 Де під купою старих ганчірок
 Лежать з мертвими пташенятами коробочки

Їжа – поганому змію
 Хлопчику – забави
 Знищити чужу мрію –
 Не казкові справи.

Якщо б я вів щоденник
 То він мене ненавидів
 Життя мого він був тюремник
 Йому б завжди бракувало слів

Сиділи б ми обидва за столом
 Ненавиділи себе разом
 Свободу відчули з останнім подихом
 А полюбили з останнім келихом



*Августа Безугла,
випускниця університету*

Вже два роки сьогодні минуло
Як тебе поруч нема
І вже квіти зав'яли на могилі
Де тебе поховала сім'я
Тут немає міста для сміху
Тут тепер непросівша земля
Вже два роки минуло
Як тебе поруч нема
Я не маю підтримки від брата
Я лиш пам'ятаю твої слова
Що сьогодні малюється завтра
А завтра буде нова земля
А земля буде такою
Яку мріємо ми
Щоб було все в мирі в здоров'ї
Без клятої йо**ї русні
Ти захищав нашу землю
Ти боронив наші серця
А сьогодні минуло два роки
Як тебе поруч нема.

3 червня 2024 р.



Наталія Безугла

В пошуках мого дому
З відчуттям небезпеки
В дорогу невідому
Куди чи звідки?

Пусті душевно зйомні квартири
Без вази для квітів
І (дві) різні штори
Холодильник без магнітів

Зібрана валіза напів
І перелік міст і країн
Позаду багато "домів"
Напевно і я не воїн



*Дар'я Вовк,
соціально-гуманітарний факультет*

Розірваний світ

Прокинулась – день, як завжди, починався,
Та враз він розбився на гостре скло.
«Війна», – шепотіла реальність без шансу,
І світ затремтів, ніби впасти бажав вже ось-ось.

Вибухи близько, у повітрі застигла ще неясна
тривога,
А серце – німує, від страху пусте.

Немає сльози, лиш порожня дорога,
Де все, що знайоме, від мене іде.

Я дивлюсь на це, наче збоку, зі сцени,
Мов чужа у житті, мов душа відлетіла,
Завмерла в моменті, в невірі в реальність.

І ось новий світ – підвали сирі стали нашим
притулком,
Де темрява тисне, де споминів тінь.
Світ зверху розтанув у попелі й пилу,
Залишивши тишу, мов чорну глибіню.

Очі порожні, без іскор життя.
Розмова про мрії? Немає потреби,
Коли все, що є, – це жорстка боротьба
З собою, зі світом новим, важким, просякнутий
горем.

Спустошення тягне, мов чорна безодня,
Відкликає до себе, стирає межу.
І серце, що прагнуло жити сьогодні,
Тепер мовчки тліє у вирі жаху.

Чужими стають навіть рідні обличчя,
Бо кожен у собі ховає свій біль.
Надія здається примарною звичкою,
Як світло в кінці занедбаних мрій.

Та десь в цій пітьмі залишається іскра –
Тепла рука чи напівслів привіт.
І хоч це життя розриває на скалки,

Воно в нас горить, як відлуння століть.

І вірить те серце, що вже наче вмерло,
 Що буде ще добре в цім світі нам жить.
 Розквітне, відродиться з попелу ще наша країна,
 І воля, мов сонце, ще буде нас грить!



Степан Герилів

**Нагадую спозаранку –
 маєм свято вишиванки!**

Дехто скаже: «ВартзалИшити
 Святкування в мирний час»,
 Але ж душі наші – вишиті:
 У обрамленні окрас
 Із ниточок кольорових –
 Маєм право гонорово
 Перед ворогом постати,
 Щоби продемонструвати,
 Що ми – горді, що ми – нація,
 Не зросійщена вар`яція,
 Яку путін собі вигдавав
 Й з очманілими баригами
 Нас зламати намагається...
 ...Вишиванка не ламається
 І від старості не тліє,
 А навпаки – молодіє,
 З поколінням кожним вміє

У кольорах відродитися,
Перед світом щоб гордитися!..

19.05.22

**Нині п`ятниці окраса –
свято Яблучного Спаса!**

Щемно вас вітаючи,
Яблука збираючи,
В кошички складаючи,
Щоб нести святити,
А серця – стискаються,
Бо тривожно маються:
Свято оповите
Такими тривогами,
Що просимо Бога ми
Вже майже півроку,
Щоб змилосердитися –
Рашистам вступитися
З нашої землиці,
А ми з ПЕРЕМОГОЮ
Вільною дорогою
З радістю на лицях
Зробимо усе можливе,
Щоб створити справжнє диво,
Яким пишатимемось ми –
І державою, і людьми!..

19.08.22



*Галина Гладущенко,
факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв*

Північ і Південь

Ми з тобою ніби північ і південь,
такі схожі , але такі різні.
Ти чорнявий, а я руса.
Ти мужній, а я твоя принцеса.
Ти молодший мене на цілий рік , але розумніший.
Я вірю в бога, а ти завзятий атеїст.
Я жила життя біля моря.
А ти його бачив тільки декілька разів.
В мене чисті зелені очі, а в тебе карі.
І твої карі, карі очі відбилася в моїй душі.
Ти моя північ, а я твій південь.
І ти зі мною.
А я з тобою.
І ми з тобою пліч-о-пліч.
Я вірю в те, що Бог зв'язав нас червоною ниткою.
А ти просто віриш в те, що нам по одній дорозі
йти.
І ми різні, але такі схожі...



*Вікторія Григор'єва,
доцентка кафедри теорії та методики
навчання мистецьких дисциплін БДПУ*

Віра, надія і БДПУ

Потемніли, помутніли кристальні азовські хвилі,
Наша рідна альма-матер наче знемарніла,

І дерева похилились у Бердянську місті
Запечалилась природа – бо жахливі вісті...

Бо прийшли жахливі вісті разом із бідною,
Окупований Бердянськ чорною ордою.
Рідний наш БДПУ захопив чужинець
Страшний, лютий душолюб, лиходій-злочинець.

Наш потужний колектив – патріотів коло
Подались у довгі мандри по Землі навколо
А студенти наші любі – наші рідні діти
Розбрілися по планеті – куди ж їх подіти?

Але подумки ми разом з нашим рідним містом:
Сниться море, наш будинок, парки жовтолисті...
П'ятий корпус, вдягнений в ніжну вишиванку
Оберіг і символ теплого світанку.

Скучили колеги, світлі корпуси,
теплі хвилі моря літньої краси.
Віримо у зустріч із БДПУ й скорою Перемогою
Слава ЗСУ!!!

*Переклад англійською мовою Ігоря Григор'єва,
соціально-гуманітарний факультет*

The crystal waves of azov sea darkened and clouded,
Our native alma mater seems to have been neglected
And the trees leaned in the city of Berdyansk
Nature is sad because of terrible news...

Because terrible news came along with trouble,

Berdyansk is occupied by the black horde.
 Our native BSPU was captured by a foreigner
 A terrible, ferocious murderer, a villain-criminal.

Our powerful team is a circle of patriots
 We went on long journeys around the Earth
 And our beloved students are our own children
 Scattered around the planet - where should we put
 them?

But mentally we are together with our native city:
 I dream of the sea, our house, yellow-leaved parks...
 The fifth building, dressed in delicate embroidery
 A charm and a symbol of a warm dawn.

I missed my colleagues, light buildings,
 warm waves of the sea of summer beauty.
 We believe in a meeting with the BSPU and a quick
 victory
 Glory to the Armed Forces!!!



*Олександра Грицаюк,
 соціально-гуманітарний факультет*

Епізод з книги «Шлях до Фенікса», подорож Анабель до підсвідомості

Аннабель заплющила очі й опинилася у темній порожнечі, яку відчувала як нескінченний простір. Діючи згідно з першим пунктом інструкції вчених, вона почала бачити розмиті відтінки, ніби розлиті

фарби на полотні. Потім ці відтінки почали формувати образи, повільно вимальовуючись у просторі. Кольори, що виникали в темряві, ставали дедалі яскравішими й насиченішими, плавно утворюючи обриси рухомих фігур. Із цих розмитих контурів вирізнялися чіткі, виразні, об'ємні образи, які безсумнівно були живими. Це був багатовимірний абсолютно реальний світ, структуру якого вона не змогла би охарактеризувати відомими їй науковими поняттями.

Дівчина розуміла, що це – саме той енерго-інформаційний простір, де чітко над нею знаходилося її майбутнє, під нею – минуле, а в сторони – вся можлива інформація, що не стосуються її особисто. У неї було розуміння, що вона може заглибитися в будь-яку сторону цього простору, але, чим далі від початкової точки опиниться, тим складніше буде повернутися. Але вона не могла чітко зрозуміти, на які відстані може подорожувати безпечно. Їй дуже хотілося зануритися вниз, щоб побувати у своїх спогадах про минулі втілення, як це зробив Марк, але зараз найголовнішим було дізнатися, де знаходяться розграбовані реліквії, що належать її роду.

Аннабель подалася вперед із мисленим запитом про те, де зараз знаходиться найцінніша з реліквій. І простір відгукнувся на її прагнення, ніби підхопивши її невидимим потоком і почавши нести в невідомість. У цьому дивному, майже невагомому стані, де межі між матерією й свідомістю були розмиті, її погляд не встигав фокусуватися на картинах, що пролітали повз. Поступово рух припинився і перед її очима почали формуватися розмиті фігури, які ставали дедалі чіткішими. Коли вони остаточно вирізнилися, дівчина зрозуміла, що опинилася на дні чи то моря, чи то океану. Тиша огортала її щільною завісою, проникаючи в найглибші куточки свідомості. Здавалося, навіть власні думки звучали занадто гучно, ніби порушуючи величну гармонію цього місця.

Попереду стояла срібляста скриня у формі серця, оздоблення якої мерехтіло м'яким світлом. Пробиваючись крізь товщу води, воно відвойовувало у непроглядної темряви досить велике коло простору.

Холодні, сріблясто-блакитні відтінки наповнювали навколишнє середовище, окреслюючи деталі морського дна, яке виглядало застиглим у своїй первозданності. Червоно-брунатна глина, перемішана з білими крихтами скелетів планктону, створювала шорсткий, нерівний шар. У деяких місцях його вкривав тонкий наліт, що тьмяно поблискував у приглушеному світлі. Виднілися мушлі моллюсків, які мерехтіли перламутровим блиском. Але за межами світла панувала абсолютна темрява.

Чорнота, яка розпочиналася за межами цього світлового оазису, здавалася всепоглинаючою. На межі світла виринали обриси затонулого корабля, який лежав під кутом. Його корпус вкривав товстий шар іржі, що місцями була роз'їдена, відкриваючи потрошений каркас. Корали і водорості обплутували залишки обшивки, а колись високі щогли тепер були зламаними і покрученими уламками. Повернувшись, Анабель побачила велетенський білий скелет кита. Його ребра нагадували величезну арку, що піднімалася над морським дном. Його кістки здавалися невагомими в цьому світі, але водночас були свідченням колосальних масштабів життя, яке колись існувало. Дівчина вдивлялася в ці деталі, її думки заповнював спокійний подив, змішаний з відчуттям трепету. Усе це виглядало як пам'ятник часу і нагадувало про неблаганну тлінність усього живого.

Поглянувши вгору, Аннабель поглинуло відчуття власної мізерності перед нескінченністю цього світу. Нерухома товща води над нею була непідвладна часу й руйнуванню, на відміну від крихкого світу живих істот, чії сліди вона легко поглинала. Було враження, наче океан колись ввібрав у себе все: і звуки, і світло, і, навіть, саму пам'ять про те, що тут було раніше. Підводний світ був наповнений мовчазною силою, яка не потребувала ні свідків, ні пояснень. Її сутність виявлялася в цій абсолютній тиші, що проникала глибоко у свідомість. В ній не було життя, але було щось більше: сила і незламна сталість, що вистояла перед зміною епох і сама диктувала закони. Час, здавалося, розчинявся в глибині, перетворюючись на щось

невизначене. Розмиті обриси, глуха тиша та тьмяне світло створювали ілюзію, ніби все довкола застигло в одному нескінченному моменті і злилося в одне велике, нерухоме ціле.

Невдовзі думки Аннабель повернулися до мети її перебування в цьому місці. Крок за кроком вона наближалася до скрині і вирізьблені на ній фігури ставали дедалі чіткішими. Їх деталі поступово розкривалися, мов розмитий малюнок, що набуває виразності. Нарешті вона побачила: це були точні копії статуй охоронців, які прикрашали дахи її замку. Їх різьблені форми здавалися одночасно знайомими й чужими, ніби пов'язаними з її минулим, але позначеними присмаком чогось стародавнього і незвіданого. Очі цих фігур, інкрустовані кольоровими каменями, були джерелом світла, яке розливалось довкола. Металеві поверхні були вкриті нальотом, який заломлював світло в холодних блакитних відтінках, створюючи ілюзію танучої прозорості.

Дівчина простягнула руку до поверхні скрині, але замість того, щоб відчутти холод металу, її пальці пройшли крізь нього. Це її не здивувало, бо вона знала, що перебуває тут лише своєю свідомістю, а не фізично. Пильно вдивляючись у різьблення, вона замислилася над тим, які саме реліквії її родини можуть бути сховані всередині. І, ніби у відповідь, з глибини простору прийшло ясне усвідомлення: всередині зберігалися книги, які містять у собі древні магичні знання та історію її роду. Залишалось тільки дізнатися, де саме знаходиться ця скриня. Вона зосередила всю свою увагу, намагаючись уловити відповідь і через кілька напружених секунд отримала розуміння: скриня знаходиться у світі людей, на дні Атлантичного океану. Але точні координати їй дізнатися не вдалося через незнання принципів взаємодії з інформаційним середовищем.

Тепер Аннабель мала вирішити, як знайти цю скриню, щоб повернути втрачені знання. Адже в них приховувалася не лише сила її роду, а й відповіді на багато питань, які вона давно шукала. Тому вона зосередилася на тому, щоб опинитися там, де зможе отримати потрібну

інформацію. Простір знову відгукнувся на її запит. Чітке зображення морського дна почало розмиватися і її свідомість безконтрольно ринула вниз, крізь калейдоскоп швидко змінюваних епізодів. Фрагменти життя, чийсь емоції, обличчя, миттєві образи, уривки звуків зливалися в хаотичний потік. Вони миготіли настільки стрімко, що їх суть вислизала від неї.

Ця подорож тривала досить довго, щоб вона втратила відчуття часу. Потік подій, що змішувалися й зникали, раптово перервався і її свідомість, звільнена від нескінченних картин, відчула твердість реальності. Контури світу стали чіткими і перед Анабель відкрилася безкрайня гладь океану, розрізувана носом корабля, на якому вона знаходилася. Дівчина стояла, спершись ліктями на борт і спостерігаючи, як пінні хвилі розходяться рівними дугами, зникаючи в нескінченних просторах. Вода була насиченого синього кольору зі сріблястими відблисками, немов по її поверхні пробігали тисячі іскор. Темний корпус корабля був покритий подряпинами, на щоглах тріпотіли вітрила, подерті бурями та битвами. Солоний вітер тріпав її волосся, обдаючи обличчя й руки холодними краплями бризок.

Аннабель відчувала дивну подвійність, будучи собою і водночас зовсім іншою особистістю. Вона відчувала фізичний і емоційний біль цієї другої особи, як свій власний. Але при цьому розуміла, що це не її справжнє тіло й не її теперішнє життя. Вона усвідомила, що знаходиться у спогадах про одне зі своїх минулих втілень. Емоції, що відчувала особистість, якою вона колись була, накочували хвилию: гнів на ардів, гіркота втрати й нерозуміння, що робити далі. У пам'яті спалахували свіжі спогади: вогонь, який пожирав стіни замку, перекошені від люті обличчя ардів, їх мечі, що разили аванурів, людей і ельфів. Вона згадувала крики дітей, яких відносили геть і свої відчайдушні спроби боротися, відбиваючись до останніх сил. Потім, знесилена вона тікала через холодні й вологі підземні тунелі з кількома вижившими у битві. Аннабель опустила погляд на руки: шкіра була

покрита глибокими опіками й свіжими ранами, які пекли від солоних крапель води.

Звук відчинених дверей каюти вивів її зі спогадів. Поскрипуючи, палубою наближалися кроки, але вона не обернулася, щоб не показати сліз, які наверталися на очі. Це був Альваро – той, хто врятував її від ардів. Він обережно поставив щось важке на палубу й підійшов ближче.

– Це половина шляху від Куби до Бермуд, – сказав він іспанською мовою.

– Дякую, – тихо відповіла вона, відчуючи тепло його підтримки.

– Сівіль, ти ж знаєш, що я завжди поруч.

– Так, Альваро. Я знаю, що ти завжди готовий підтримати мене у будь-який момент і за будь-яких обставин. Це дуже цінно для мене, – відповіла вона, повертаючись до нього.

Він був смуглим, високим і міцним хлопцем, одягнутим у темний одяг. Його темно-карі, великі очі здавалися бездонними, як сама ніч, а коли погляд зупинявся на них, відчувалося, що вони приховують у собі безліч історій. Густе чорне кучеряве волосся Альваро спадало на лоб, а шрам, що йшов через праву щоку, додавав його обличчю риси суворості та незламності. Він виглядав як людина, що пережила не одну бурю, але навіть у цьому відбитку жорстоких випробувань його очі несли в собі щось тепле, спокійне, а в його погляді було відчутно внутрішню силу та готовність допомогти, незважаючи на обставини.

Кілька секунд вони мовчки дивилися одне одному в очі і в цій тиші було сказано більше, ніж могли б виразити слова. Погляд дівчини різко перемістився на предмет, що приніс Альваро. Це була та сама скриня у формі серця, яку вона нещодавно бачила на дні океану. Очі фігур, що прикрашали її, світилися різними відтінками і Сівіль відчувала, як від них випромінюється потужна енергія. Це була древня сила охоронців її роду, надійна й нездоланна. Вона підійшла до скрині і відкрила її. В середині лежали старовинні книги в товстих твердих

обкладинках, камені з вирізьбленими символами, амулети, карти та інші предмети, що містили в собі величезну магічну силу.

Дівчина думала про те, як важливо сховати скриню подалі від ардів. Провівши пальцями по книзі, що лежала зверху, вона подумки прощалася з цінностями роду і, як їй здавалося, з частиною свого життя. Стримуючи сльози, вона захлопнула кришку і замкнула скриню на ключ. Альваро, не сказавши ані слова, підняв скриню і, попрямувавши до борту корабля, скинув її в океан. Тиша, що запанувала після цього, була важкою, глухою, наче весь світ затих в очікуванні.

– Дякую, – мовила Сівіль, поглянувши за борт, а потім підняла очі на Альваро і додала: – Я прийду пізніше.

Він кивнув і пішов, залишивши її одну. Сівіль стояла біля борту, крутячи в руках ключ, що тепер здавався важким, як усе те, що вона залишала позаду. Її думки змішувалися, накладаючись одна на іншу, як тіні, що не дають чіткої картини. Анабель згадала цей ключ. Це був той самий, або, ймовірно, копія того, який їхня бабуся колись знайшла в таємній кімнаті підземелля їх замку.

Наступної миті здалеку почувся голос кита і все навколо почало розмиватися. Свідомість Аннабель мимоволі почала рухатися вгору і перед її очима знову миготіли фрагменти чужих життів, сенс яких вона не могла осягнути. І, через деякий час вона розплющила очі й побачила Еріка з електрошокером. Поруч із ним стояв Марк із переляканим обличчям. З іншого боку були Курт та Ізабель. Вони полегшено видихнули, дивлячись на екран, що демонстрував її життєві показники. Пульс, тиск і температура повільно поверталися до норми.

– Як ти себе відчуваєш? – запитав Марк знервовано, але лагідно.

– Відчуваю, що якщо почну вставати, то знепритомнію. А так все добре, – тихо відповіла Аннабель і запитала: – Що сталося?

– Провідник зафіксував інтенсивну активність в ділянці лімбічної системи мозку, що супроводжувалася різким підвищенням рівня

кортизолу та адреналіну. Твій тиск і пульс спочатку підскочили, а потім почали різко падати, — відповів Ерік, задумливо насупившись.

– Мені довелося подолати велику відстань і пережити такий спектр негативних емоцій, яких ніколи в житті не відчувала, – сказала Аннабель і підсумувала: – Цей апарат виявився не таким безпечним, як я думала.



*Ольга Гуренко,
перша проректорка
Бердянського державного педагогічного університету*

З вірою у перемогу

Не питаю у Бога «Чому?»
Розумію одне – це наш шлях.
Я до мрії вві сні пливу,
А ця мрія – то вільний птах.

Вільний птах – Україна моя,
Ти боролась за волю й раніш.
Та підступна «російська змія»
Отруїла наш спокій і тиш.

Україна – моя душа,
Моє серце за неї болить.
Розриває її війна,
Але сильна вона, встоїть!

Ми оплакуємо героїв...
Та свічки у пільмі не згасають...

Їх багато лягло в полі бою,
Та герої не вмирають.

Я молюся за перемогу,
Вірю – настане світла днина.
Ми обрали свою дорогу!
Усе буде Україна!



*Поліна Загородня,
факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв*

Лист до мого рідного Донбасу

Мій дорогий Донбасе, пишу тобі, сповнена найщирішими почуттями, з тих місць, де зараз я знаходжусь, але де немає того повітря, яким дихаєш ти, і немає того особливого шуму териконів, який назавжди вріс у мою душу. Ти мій дім, моя земля, мої горизонти, які завжди зустрічали сонце й ховали його за обрій, даруючи надію на новий день. Як же я сумую за тобою, мій рідний краю!

Коли я заплющую очі, переді мною постає твоє обличчя. Ось видніються терикони, мов сторожові вежі, що мовчки споглядають на світ. Тисячоліттями вони тримали свої плечі рівно й гордо, як символ праці наших предків. Ці терикони – не просто каміння і пил, вони – частина моєї історії, як і історії кожного, хто тут народився. Я пам'ятаю, як сонце золотило їхні вершини, а вітер розповідав свої вічні пісні. Як же хочеться знову побачити цей пейзаж, відчувати цю незбагненну силу твоєї краси.

Донбасе, ти завжди був особливим. Не лише своїми ландшафтами чи багатствами, а людьми, які жили на твоїй землі. Люди, які ніколи не здавалися... Я пам'ятаю кожну усмішку на твоїх вулицях, запах

свіжоспеченого хліба вранці, гомін базарів, де життя кипіло в кожному куточку. Це був той світ, у якому я виросла, і якого ніколи не забуду.

Але зараз тобі боляче. Твоя земля, така плодюча й сильна, нині страждає від того, що принесла війна. Твої домівки, твої дороги, твої храми... Їх намагаються зруйнувати, але я знаю, що вони, як і ти, стоятимуть попри все. Ти завжди знав, як підніматися з руїн, як перемагати і як давати надію. Я вірю, що й цього разу ти витримаєш.

Зараз я далеко від тебе, але кожна моя думка лине до рідного дому. До тих вулиць, якими ходила босоніж у дитинстві, до теплих літніх вечорів, коли разом із друзями ми сиділи на лавках і дивилися, як зорі загоряються на твоєму небі. Пам'ятаєш, як теплі дощі розливалися по твоїх полях, а ми сміялися, бігаючи під зливами? Це був той час, коли все здавалося нескінченно простим і добрим.

Я хочу сказати тобі найважливіше, Донбасе: ми неодмінно побачимося. Я знаю, що цей час настане. Знову на твоїх териконах вітер гратиме свої мелодії, знову твої шахти наповняться працею, а вулиці – радістю. Ми разом відновимо те, що втрачено. Ми повернемо собі дім, і ти знову станеш тим Донбасом, яким завжди був для нас.

І знаєш, я не одна. Тисячі, мільйони сердець зараз б'ються в унісон з моїм, мріючи про твоє звільнення. Ми будемо боротися за тебе, за кожену твою частинку, за кожену вулицю, за кожену оселю. Ти – наша земля, і ми завжди будемо твоїми.

Донбасе, тримайся. Ми скоро повернемося додому. Ми разом відбудуємо твої міста, повернемо твоїм людям щастя та спокій. І ось тоді я знову стану на твоїй землі, вдихну це рідне повітря і скажу тобі: “Я вдома”.

З любов'ю та вірою, твоя донька.



Зубов Данило,

соціально-гуманітарний факультет

**Казка про доброго гнома,
який хоче стати поганим**

За широкими полями, за річками, за лісами край чарівний простягався. Там, де звірі розмовляють, де феї танцями гуляють, русалок співи прикрашають ночі, а казки там, неначе наяву. Там, серед пагорбів зелених, ховалось селище маленьке. Та не просте, там гноми проживають. І хай не спантеличить вас їх вигляд: на справі вони страшні розбишаки. Як на шляху зустрінуть мандрівника, одразу злії розуми готують пастку.

Якось на обіді по тракту проїжджав віз, який одразу був помічений злими жартівниками. Вони всі разом згрупувались та помисли стали обмовляти:

— А гайда палиці повставляємо у колесо, — говорить перший гном.

— А ще залізем на коней, за гриву будемо тягнути, — каже другий гном.

— Чи краще не будемо завдавати шкоди, — озвався третій, наймолодший. Чому ми повинні це робити?

— Знову твої ідеї. Або допомагай, або не заважай.

— Так, не псуй нам настрої.

З цією думкою ніхто не бажав сперечатися, а молодшому гному залишалося мовчки піти додому. Йому лишалося гледіти у вікно та спостерігати за витівками братів.

— Хіба я неправильно роблю? Невже це проблема в мені? — думав собі гном.

Він бачив, як інші сховалися за траву і чекали. Молодший не хотів дивитись на страждання коней. Він вибіг на ганок та почав кричати, попереджати про небезпеку. Людисько одразу на це відреагувала. Страшно йому було, бо кожен знав, що від гномів чекати

добра не варто. Не довго думаючи, людисько повернуло коней, аби втекти якнайдалі від цього місця.

— Нащо ти це зробив?! — вигукнув один із гномів. — Нам твої витівки вже набридли.

— То нехай іде геть із нашого селища, — кричить другий.

— І не повертається, — продовжують вони.

Така буря налякала молодшого, що він дався втікати в чарівний ліс. Куди жоден гном ще не заходив.

Сумно на душі у гнома. Брати його не прийняли, а йти йому нікуди.

— Можливо, якщо я стану таким, як інші, вони дозволять мені повернутися? — бормотав собі під ніс, що аж не помітив як увійшов до лісу.

Його роздуми перервали якісь дивні звуки, що лунали з-за кущів. Гном спочатку злякався, але зацікавленість взяла гору. То феї сміялися і танцювали навколо дерева.

— Дівчатка, гляньте, хто до нас завітав, — одразу помітила одна з фей.

Усі одразу підлетіли до бородатого гостя. Кружляли навколо нього, раділи бачити нове обличчя.

— Не часто до нас приходять гноми.

— Я так. Мимо проходив.

— То, може, це доля? Ідемо з нами, не соромся.

— Повеселімося разом.

Той, звісно, був не менш радий погостювати. Танці фей закохували кожного. Немов барвисті вогники кружляють над мріями кожного спостерігача. Весь ліс зашелестів від цього, а зрушить з місця гному сил не вистачає. До нього підлітає одна з фей та питає:

— А ти мрієш навчитися літати?

— Так. Ближче до хмар, щоб увесь світ розгледіти.

— Ми можемо із цим допомогти. Гей, дівчатка! Дамо гостю політати.

Ті швидко оточили гнома та стали разом підіймати його вгору. Ноги відірвались від землі, а тіло відчуло невимовну легкість. Так гном підіймався все вище і вище допоки не дотягувався до вершечків дерев. Із цього моменту він став непокоїтись. Він став просити, щоб його повернули до землі, та феї не слухали. Гном став кричати, а феї відповідають:

— Хочеш спуститися, то лети, — вони кинули гнома на крони дерев, щоб той падав.

Ледь не кожную гілочку зачепив наш герой при падінні. Воно було жорстке і неприємне. Гному довелось тікати, щоб феї його не наздогнали.

Так, зустріч була несприятлива. Декілька синців залишилось, але принаймні зміг утекти. Наш герой вирішив заночувати та продовжити зранку.

Наступного дня він почував себе краще і вже готовий відправлятися в путь. Чим далі він заходив у ліс, тим густішим і, водночас, чарівнішим він був. Так став чути якийсь чарівний спів, що привів до великого озера. На камені сиділа русалка. Гнома зачарував її спів, що не знав, як діяти. Але все ж підійшов до неї.

— Хто це прийшов? Привіт маленький. Ти заблукав?

— Ні, я лише почув ваш спів. У вас такий гарний голос, — із пристрасстю говорить гном.

— Ти виглядаєш стомленим. Не бажаєш зануритись у воду? Вода вже тепла, спробуй.

— Так, було б непогано.

Гном став викладати свої речі, після чого спробував воду на дотик. Легка прохолода повинна збадьорити, і без будь-яких підозр пірнув в озеро. Але це була зла пастка. Русалка одразу спіймала за ноги, тягнучи на дно. Гном у паніці став борсатись, шукав можливість для утечі. Її настільки розсмішив цей гном, що вона сама відпустила не в змозі контролювати свій сміх. Як і учора гном став тікати подалі від

озера. Його очі були сповнені гнівом. Ніхто не приймав його а лише знущалися над ним. Із цими думками довелося лягти спати.

На третій день не було ніякого настрою продовжувати шлях. Ці пригоди лише подарували смуток, але робити нічого. Треба продовжувати. Усе було б тихо, якби не зустрів трьох маленьких бісенят, що гралися на травці.

— Ви погляньте, хто іде, — одразу помітив один із бісенят.

До них підходить гном.

— У тебе поганий вигляд, — говорить інше бісеня. — Хочеш трішки розважитись?

— У нас чудова гра, — підбігає третє і насипає в руку декілька дрібних камінчиків, — бачиш нагорі пташки сплять? Хто влучить в них цими камінцями перший, той і переміг.

— Але вони можуть упасти.

— То й що? У них же крила. Полетять, — сміються бісенята, прикривши руками посмішки.

— Ні, я не можу цього зробити, — відмовив гном.

Погляди бісенят змінилися. Така реакція їх точно не задовольняла.

— Якщо не бажаєш із нами веселитись, то йди звідси, — гнома штовхають у на схил.

Падіння було довгим і нелегким. Усе тіло боліло настільки сильно, що нічого не хотілося, окрім сну. Сон, який облегшить усе...

Маленькі сонячні промені пробиваються крізь вікно. Це перший раз за ці три дні, коли видно сонце повністю. Наш друг прокинувся після довгого сну, але де він? Це не ліс і не поляна, це хата, велика хата. Так багато питань залишаються без відповіді. Скрип! Хтось або щось відчиняє двері. Нема інших варіантів, як сховатися під ковдрою. Це зайшли люди: маленька дівчинка років з дванадцять та, певно, її бабуся. Заходять вони тихо й обережно. Дівчинка одразу підбігла до ліжка роздивитись маленького гостя. З-під ковдри виглядало обличчя та із зацікавленістю роздивлялося усе навколо.

— Бабцю, він прокинувся! — закричало дитя так, що навіть кіт злякався за вікном.

— Не галасуй, Марусю, — відповіла старенька жіночка, підходячи до ліжка.

Прибравши ковдру, гном невпевнено каже:

— Дякую, що врятували мене, але навіщо ви це зробили?

— Стався до інших так само, як хотів би, щоб ставилися до тебе. Відпочинь ще трохи, а я залишу склянку молока на столі.

Ця відповідь настільки вразилагнома, що він утратив дар мови. Так він зрозумів, що йому не треба ставати поганим, а щоб віддячити за допомогу, він залишився із людьми захищати їхній дім від бід.

Кінець



*Лілія Курма,
факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти*

Моя Україно:

звернення маленького патріота

Мій рідний край, моя родина!
Тут – наймиліше в світі, все – святе!
Ти й зवेशся найгарніше – Україна
І не знайти такої більш ніде.
Спитаєте, за що її люблю я,
За що плекаю в серці і в душі,
Я відповім: за те, що ніжністю чарує,
За неповторність, вроду і пісні.
Люблю за шелест трав і буйність квітів,
За велич гір, легких річок потік.
Люблю за щирі мамині обійми,

За все, до чого із дитинства звик.
 І хоч я ще маленький, розумію,
 Як тяжко зараз їй. Так, нелегкі часи...
 Та щиро вірю – прийде та година,
 Коли засяє усмішка її!
 Я вас молю, благаю – не воюйте!!!
 Достатньо горя на моїй землі,
 Складіть ви зброю! І життя цінуйте!
 Кому потрібні гіркі сльози ці?
 Невже нажива, гроші важливіші
 Життя людей, що гинуть у боях?
 Добріші будьте! Щирі і чистіші!
 Про це країна мріє у щасливих снах.
 «Маленький патріот», – мені матуся каже.
 Згадайте, як малими називали вас.
 Хай світ щасливим і успішним стане,
 І сонечко осяє усіх нас.
 Героям Слава, Слава Україні!
 Найважливіші у житті слова.
 Я закликаю – МИРУ У РОДИНИ!!!
 Хай квітне Батьківщина золота!



Микола Кудінов,
кандидат педагогічних наук, старший викладач

Осінь

Напевно, все колись скінчиться,
 Не спинить плину тільки час...
 Зриває вітер жовте листя,
 І осінь знов бентежить нас.

Щасливі дні гукну: куди ви? –
Та їм немає вороття...
Усе життя в чеканні дива,
А дивом цим і є життя.

І журавлі курличуть в настрій,
І ледве стишують свій крок,
Бо кличе їх великий Майстер
Крізь терни – знову до зірок.

Я знов і знов тамую подих,
І споглядаю цю красу...
І тихий смуток, вічний подив
В осіннім серці я несу!

Люблю тебе усе життя
Люблю тебе усе життя,
І ні про що я не шкодую,
Плекаю, пещу і цілую, –
Ти сенс мого серцебиття!

Тобі подякую за все,
Що є навкруг, і що я маю,
Тебе без тями я кохаю –
Спасибі Господу за це!

Кажу: Кохаю! – без прикрас,
Моє ти щастя стільки років,
Зі мною знов за кілька кроків,
І знову все як перший раз!

Чарує блиск твоїх очей,
 Тебе прекрасніше немає ...
 Ким був без тебе б я – не знаю ...
 В безодні днів, пільмі ночей.

І навіть коли поруч сплю,
 Твоє обличчя буде снитись
 Коханню в серці не спинитись:
 Так сильно я тебе люблю!

Весь світ в життєвому альбомі...

Світлій пам'яті Івана Іванченка

(Академічна хорова капела «Промінь» міста Бердянська)

Весь світ в життєвому альбомі,
 Де знають ноти вірний шлях:
 Нехай завжди музичний промінь
 Промінням сяє у серцях!

І де б не був, де вітер носить,
 Бринить і радість, і печаль,
 Коли крапки на нотоносці
 Хвилюють звуками рояль.

І час нехай біжить внікуди,
 Все, що залишим по собі –
 Слова, думки, пісні – що люди –
 Плекають в радості й журбі.

Усім бажаю щастя в домі,
 У праці – радості в очах!

Нехай завжди капела «Промінь»
Звучить відлунням у серцях!



*Кудінов Микола, Школа Олександр,
викладачі університету*

Не розумію

Сьогодні зранку був приліт:
душою й серцем я німію...
Хтось жив життя, робив як слід,
а що тепер – не розумію...
Учора – плани на життя
і радість: мрії швидкоплинні...
Сьогодні – смерть і зойк дитя –
усе це поза розумінням!
Учора – зустріч віч на віч,
і тихий дощик на бруківці...
Сьогодні – рідний погляд твій
на фото лиш і лиш на плівці...
Сумний до болю монолог...
І діти замість парт – в підвалі...
...Звук до жаху, звук до тривоги...
Коли кінець?.. Що буде далі?..
Напруга тисне навкруги,
і кожен день несе страждання...
Стрес, біль і страх – теж вороги:
Забув любов, забув кохання.
Ті, що без серця, знов женуть
нових сліпців на адські муки...

Щоб стали на криваву путь
і діти, ми, і ще й онуки!
Хай майорітиме в імлі
Над жовтим полем синє небо!
І хай вожді горять в кремлі...
Хай буде мир – це все, що треба!
Свобода, браття, – то не дар,
до неї треба йти щоденно.
Як заповів колись Кобзар,
то – боротьба – свята й блаженна!
Без страху щоб росли сини,
Щоб жити так, як жити вмію!
Щоб лиш любов – і без війни –
І тільки це я зрозумію!



Божена Кулешова,
соціально-гуманітарний факультет

Чи можна бути патріотом, живучи поза межами своєї країни?

Хто такий патріот? Чи всі, хто живуть в Україні – патріоти?

Чи всі, хто були вимушені виїхати за межі своєї країни, – зрадники?

Так хто ж ми є?

Патріотизм – це не надпис на кофтинці, це не вишиванка на байдужому українці, це не віночок на голові красуні, яка мріє одружитися з іноземцем та покинути рідну країну.

Патріотизм – це любов до Батьківщини, до рідної землі, це відчуття гордості за те, що ти – українець, за свій народ, за свою країну – рідну та єдину! Патріотизм не може зникнути з перетином

кордону, він подолає будь-яку відстань, залишившись у твоєму серці, у твоїй душі назавжди!

Чи можна зберегти любов до рідної землі, коли ти мушиш покинути свою Батьківщину? Можна!

Головне – не забувай своє коріння, свою історію, свої традиції.

Кожне досягнення, кожну перемогу присвячуй рідній Україні!

Допомагай волонтерським та благодійним організаціям.

Відчула шалене почуття гордості, побачивши синьо-жовті прапори на будинках Відня! Завмерла, радіючи. Серце зупинилося на хвилинку і знов почало шалено калатати, сповнене радістю!

Почула мову солов'їну, українську пісню – рідну й чарівну! Звучав гімн України! Приклала руку до серця. З очей крапають сльози, сльози щастя!

Пишаюся! Це – ми! Це – я! Ми – українці! Ми – Україна!

Україно, рідна мати, ми разом назавжди!

Незважаючи на відстань, патріотизм залишається в наших серцях, у наших душах, у наших думках!

Нас не зламати, зрада – це не про нас!

Завдяки історичній пам'яті людина стає особистістю, народ – нацією, країна – державою.

Ці слова належать видатній людині – першому Голові Української Центральної Ради Української Народної Республіки, найбільшому досліднику тисячолітньої історії України, політичному та державному діячу, щирому патріоту – Михайлові Грушевському. Він висловив думку про те, що історична пам'ять – це головний чинник формування кожної нації, національної свідомості окремої особистості та держави взагалі. Я не можу не погодитися зі словами щирого борця за відродження української державності, грандіозної людини, під головуванням якої було проголошено Українську Народну Республіку.

Видатний історик усе життя творив живу історію України, історію нації, історію формування та зміцнення патріотичного духу незламних українців, які стали гідним прикладом, об'єднавши та згуртувавши українців задля святої цілі – утворення незалежної та суверенної держави.

На мою думку, історична пам'ять нації не тільки надає інформацію про минуле й сучасність, а й сприяє формуванню патріотизму та самосвідомості кожної особистості, визначає майбутній розвиток країни, як самостійної держави з міцним міжнародним статусом.

Я пишаюсь тим, що я українка! Я пишаюсь тим, що мій народ має таку славетну історію! Я присвячую рідній Україні наступні рядки:

Українець – особистість!
Українці – нація!
Історія – пам'ять!
Україна – держава
Спільна й незламна!

Живемо – історію пам'ятаємо:
Пишаємось, втілюємо в життя!
Перешкоди долаємо,
Мріємо про щастя!
Важкий шлях
Збудувати державу
Суверенну й незалежну
Саму-найсаму!
Україна – незалежна
Із пекла повстане!
Українці – нація сильна,
Їх в усьому світі поважають!
І нам, українцям, не звикати
Державу свою
Із пекла, з вогню,
З-під обстрілів рятувати!
Українці, гуртуйтеся, єднайтесь!
На захист держави
Усі підіймайтесь!
Тільки в єдності сила!
Тільки разом до миру!

Якби мені пташкою стати!

Якби мені пташкою стати,
Як вітер над світом літати!
Літати, парити, пархати...
Та світ з висоти розглядати!
Не бігти, не стрибати і не повзати,
А тільки летіти, летіти кудись...
Летіти, парити, пархати...
До сонця, як хмарка здійматись!
Якби мені пташкою стати,
Як вітер над світом літати!
Летіти, парити, пархати...
Щоб людям допомагати!
А чим? Я ще тільки помрію:
Бо лиха на світі багато,
Не всі його можуть здолати.
А я, як та пташка маленька,
Побачу, почую. Швиденько
На виручку к людям летіти,
Щоб щастя принести зуміти!
Якби мені пташкою стати,
Як вітер над світом літати!
Літати, парити, пархати...
Щоби людей захищати!
А якби та птаха побільше
І крила міцніші поширше,
Я б їх над країною розкрила,
Людей би від куль і смерті закрила!
Якби мені пташкою стати,
Як вітер над світом літати!
Літати, парити, пархати...
Щоб нелюдей покарати!
А якби пташина безмежна,
Така неосяжна, кремезна!
Із крові, із сліз та із горя,
Із болі, із смерті, з неволі!
То я б до москви долетіла

Ту нечисть всю разом зібрала
 На крилах у пекло б спускала
 І там навіки б поховала!

Сила слова

Слово – це сила, слово – це зброя
 Слово – це воля, а може неволя?
 Слово – гармати, слово – образа,
 Слово – це те, що вбиває відразу!
 Слово – це жаль, слово – це сум,
 Слово – це біль, а може розум?
 Але слово – це ж радість, слово – це ж мрія!
 Слово – це райдуги фарби щасливі.
 Лагідне слово і душу зігріє,
 Крила надасть – ми літати зумієм!
 А є таке слово, що крила зламає,
 Мрії закреслить і душу стискає...
 Так будьмо зі словом ми всі обережні!
 Будьмо вживати його як належно:
 Будьмо ми сіяти пишне зернятко
 Віри, надії, добра і достатку!
 Будьмо усім ми бажати здоров'я,
 Радості, щастя та світлої долі!
 Будьмо усіх ми вітати зі святом –
 Чистим і ніжним, як небо над нами!
 Тільки не треба вбивати словами:
 Души калічити, долі ламати!
 Не ображати і зла не бажати!
 Бо слово дано нам на радість і свято,
 Щоб вірші писати, щоб пісні співати!
 Хай воно буде легеньке, як пір'їнка,
 Хай до небес полетить, як хмаринка.
 І повертається – тільки добром!
 У кожне серце щирим теплом!

О Мати Україно!

О Мати Україно, ти палаєш у вогні!
 Такого не наснитися, навіть, у жахливому сні!
 Це – неможливо зрозуміти ні тобі, ні мені,
 Це – не вкладається в розумній голові!
 Україно, рідна мати!
 Ці нехрести пруться – ворожі солдати!
 Тебе знищують, топчуть,
 Стирають з обличчя Землі!
 Здається, світ поставив хрест на тобі!
 Але ні, ні і ще раз ні!
 Настанова тобі, Україно:
 «Вижити у вогні!»
 І ллються ріки крові, стогнуть люди.
 Руйнують церкви і монастирі.
 Ховають діток, а не тільки воїнів.
 Могили стеляться, як килими!
 Здається, ніби, це твої останні дні...
 Але ні, ні і ще раз ні!
 Настанова тобі, Україно:
 «Вижити у вогні!»
 У тебе є мужні, сильні, відважні сини,
 Але ж не безсмертні вони...
 І стогне Україна і ридають матері
 За тими воїнами, що навік від нас пішли.
 Їх поховали у твоїй землі,
 В твоєму серці, у твоїй душі!
 Але ні, ні і ще раз ні!
 Настанова тобі, Україно:
 «Вижити у вогні!»



Вікторія Кульомза,
випускниця університету

“Вперше стала писати, вже тут в Канаді (2 роки тому), бо з’явилася в тому потреба! До цього в Україні я багато років працювала з дітьми, але потреби, моєї власної, у тому, щоб писати не було. Бо купа інших занять займали багато часу, тож на написання не було вільної хвилини. Приїхавши в Канаду, я довго шукала, як я можу допомогти ще, крім донатів, тоді я зрозуміла, що казки можуть стати потужним інструментом у терапії та допомогти дітям, які приїхали теж до Канади, впоратися з різними емоційними і психологічними проблемами.

Посил моїх творів полягає в тому, щоб допомогти дітям і їхнім батькам краще зрозуміти себе і один одного, навчити їх справлятися зі страхами, тривогами та іншими емоціями. Мої казки часто включають елементи навчання, що допомагають дітям розвивати соціальні навички, емпатію та впевненість у собі.

Книжку особисту не видала, поки що...”

Пригода Маленької Ведмедиці в Країні Друзів

Жила-була Маленька Ведмедиця на ім’я Міла. Вона була веселою та розумною, але у неї був один страх – перше перебування в садочку.

Одного дня Мама Ведмедиця вирішила взяти Мілу в Країну Друзів, спеціальне місце, де маленькі ведмеді та інші тваринки навчалися разом та грали. Міла занепокоєно крутилася біля входу, не знаючи, чи подолає свій страх.

Саме в цей момент з’явився веселий Кролик Радійко. Він побачив, що Міла сумує, і запитав: «Чому ти сумна, Міло?».

Міла розповіла про свій страх від нового місця та нових друзів. Радійко посміхнувся і сказав: «Знаєш, Міло, у Країні Друзів завжди весело. Давай разом із тобою пройдемо цю захопливу подорож та знайдемо нових друзів».

Разом вони відкрили великі двері садочка. Міла спочатку трошки стресувала, але після того, як побачила інших ведмедиків, які також прийшли вчитися та грати, вона втратила свій страх.

Протягом дня Міла вивчала нові речі, гралася з іншими ведмедиками та навіть створювала свої власні історії. Коли настав час іти додому, Міла вже не боялася. Вона обійняла Радійка та сказала: «Дякую, що показав мені, що нові місця – це чарівні пригоди та нові друзі».

Так Міла вирушила додому: весела та щаслива, знаючи, що садочок – це чудове місце, де чекають на неї нові пригоди та вірні друзі.

Одного разу, у країні темряви, жили монстри, які боялися світла. Вони ховалися в печерах і ніколи не виходили на поверхню. Але серед них був маленький монстр на ім'я Тім, який не боявся світла, але сам по собі був дуже сумним.

Одного дня, Тім вирушити у подорож, щоб знайти вихід із своєї темряви. По дорозі він зустрів інших монстрів, які сумували і теж боялися виходити на світло. Тім вирішив поділитися своїм відкриттям і повів їх до прекрасного саду світла, де кожен міг відчути тепло і радість.

І ось вони всі разом, маленькі монстри, відчули, як світло розганяє темряву і як вони можуть жити разом у світлі та дружбі. Так вони перетворили свою колись темну територію в прекрасне місце, наповнене кольорами та радістю.

З цієї казки ми вивчаємо, що навіть у темряві може бути надія, якщо ти готовий поділитися світлом свого серця з іншими.

Одного разу в країні, де кожен звір та птах жив у злагоді, жив собі маленький щедрий ведмідь на ім'я Вільям. Він завжди старався допомагати іншим тваринам та слухати їхні проблеми. Однак Вільям стикався з важкістю у власних взаємовідносинах через свій великий страх бути вразливим.

Якось прогулюючись і мріючи про подорожі, він зустрів старого мудрого жука на своєму шляху. Жук розповів йому про Чарівний Ліс, де кожне створіння знаходить внутрішній спокій. Вільям вирішив подолати свій страх і вирушити в подорож.

По дорозі він зустрів багато інших тварин і разом вони подолали труднощі взаєморозуміння та конфліктів. Завдяки спільним зусиллям вони зрозуміли важливість слухати одне одного та бути відкритими до взаєморозуміння.

Коли Вільям разом з новими друзями найшов Чарівний Ліс, вони зрозуміли, що внутрішній спокій приходить не лише від вирішення зовнішніх проблем, але й від внутрішньої гармонії та прийняття самого себе.

Так Вільям та його друзі вивчили урок взаємовідносин, знаходячи шлях до внутрішнього спокою через взаєморозуміння та підтримку одне одного.



Таїса Лубенська

факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Про війну.....
 Тримаймось міцно ми єдині
 І не здолає нас ніхто
 Хай клятий ворог нас покине
 І забере з собою зло
 Боронять хлопці Україну
 І вірять в переможні дні
 І буде вільна в нас держава
 І буде мир на цій землі!
 Вони пішли нас захищати
 Спасибі вам, захисники,
 За світлий день і тихі ночі
 Вклоняємось вам до землі.
 Коли настане день розплати
 За те, що скоїв «руський мир»

Ми не пробачимо ніколи
 Зметемо лютих ворогів!
 В тяжкі хвилини поруч з нами
 Завжди є Бог що захистить
 Він дасть нам силу і відвагу
 Щоб час лихий усім спинить
 І кожну душу що літає
 Яку не повернути нам
 Ми вічно будем пам'ятати
 Тих ангелів, що сяють нам.



*Максим Мізякін,
 випускник університету*

Перед нами стали анди
 Тут атакама
 І цей розпечений пісок ми гребем руками
 Не чекаючи команди
 Малюють квіти
 Після нас народжені
 Воєнні діти
 У нас життя засохле
 Немов пустеля
 Сонце вже не в небі -
 Повзе по стелі
 Ми сунем дюнами
 Пливем пісками
 Малюєм рунами -
 Вітрами атаками
 Нам лишили пустелі

На місці міста
Там знову буде зелень
По тілу вбивці
І повернеться додому
Моя дитина
Чи після, чи потому -
Моя провина
Та маю завершити
Найсумнішу пісню
Нам доведеться жити
Задля їх дитинства

Злість тривога і смуток
Хвороба продовжує розвиток
Я чекаю фінальний свисток
Я чекаю фінального пострілу
Останньої кулі на сході,
Кінець зброї на півдні,
І не тому що годі,
І не тому що повинні
Просто більше ні в кого,
Стріляти не треба,
Не лишилось жодного,
Ходи просто неба,
Не бійся ракет, літаків і сирен
Забудь жах, та пам'ятай історію,
Живи та лікуйся тепер,
Напувайся власною волею,
Все скінчилося в майбутньому,
Скінчилося назавсім для них

Прийшла, в обійми, поцілувала, відштовхнула і от
 Замерзаю та розпалююся і сподіваюся як ідіот
 Я вже будую навколо серця свого мідний мур
 Ти мені приватний тартар та особистий метод тортур
 Лише б просто привіт сказала та при зустрічі тисла руку
 Не цілувала і обіймала творячи альтернативну
 танталову муку
 В моєму мурі для амурів лишилась одна шпарина
 І зачиниться брама та в стінах храма лишиться лише
 тварина



*Вікторія Напрягло,
 випускниця університету*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. ВОЛЯ. СВОБОДА. НЕЗЛАМНІСТЬ. Це синоніми до слів Україна, українська нація – сильна та нескорена. Упродовж восьми років на Донбасі ми демонстрували свою витримку, а тепер ось уже півроку повномасштабної війни ми боремося за право існування, хоч як би дико це не звучало в 21 столітті. Та ми готові заявити всім, хто бажає ліквідації українців, що вам НІКОЛИ не стерти наше ДНК з лиця землі. Скоріше сонце згасне, ніж наш народ перетвориться на безхребетних рабів. Але ми знаємо, як ви любите встановлювати строки, тож підготували вам ще один: Україна разом зі своїм народом зникне тільки тоді, коли гори самі перевернуться «з ніг на голову»! От тепер думайте, коли це станеться.

Монолог Батьківщини

Діти мої, доньки й сини,
Чому помираєте ви від війни?!
Долі такої я вам не бажала,
Для щастя і радості я вас плекала.

Степи і лани, ліси і поля –
Це все дарувала земля вам моя.
Щоб ви працювали, жили, процвітали ,
А не під завалами мертві лежали!

Колосся пшениці до неба тягнулось,
Сонця ласкавим цілунком торкнулось,
Щоб паляниця в кожному домі була,
А вони залишають кожен дім без зерна...

Тільки ката ворожого наче прогнали,
А мої тіло й серце знов розірвали.
Згадала я все – рани знов кровоточать,
І над душею гави гелгочуть.

Всі ті дарунки, що вам берегла, –
Їх відбира скаженіла орда.
Долі такої я вам не бажала,
Вас, як могла, від страхіть вберігала.

Діти мої, пробачте стареньку,
За всі ці роки притомилася ненька.
Доводиться вам мене знов визволять,
За волю і правду життя віддавать.

2022 р.

Софія Нікітіна

Я ніколи не забуду, як це все почалося. Вибух. Страх. Ноги, що тремтять. І серце, що б'ється так сильно, що ось-ось вистрибне через рот та втече у невідомому напрямку. Вже не знаю, виною тому страх чи несподіване різке пробудження, але я примудрилася зомліти. Перше, що я бачу після пробудження – мамині руки, які вмивають мене холодною водою. Вона тремтячим голосом говорила «Соня, Соня, скажи щось, Господи, ну не можна так реагувати на все...». Мені знадобилося багато зусиль, щоб впоратися зі своєю головою, що ніяк не хотіла підкорятися хребту і рівно стояти. Наступне, що я сказала, було: «Мам, ти уявляєш, мені здалося, що війна почалася». Я безглуздо посміхнулася, радіючи про себе, що це було лише в голові. Мама подивилася мені в очі і затримала погляд лише на кілька секунд, а потім сказала: «Тобі не здалося». Після цього я зомліла вдруге.

Війна – це страшно. Але ти не усвідомлюєш цього до кінця, поки це не трапиться з тобою особисто. Десь я чула такий вислів: «Ти не боявся, бо тебе ще не лякали». І я відчула це на собі повністю. В школі ми проходили різні війни по історії, а дідусь розповідав, як вони жили у Другу Світову Війну. Але це все були лише слова. Ти розумієш страх від вибухів тільки коли відчуєш це.

Не скажу, що ця війна для України настала раптово. Розмови про військові дії з боку рф були вже з грудня 2021 року, але всі наші найстрашніші думки втілилися в реальність лише 24 лютого 2022 року. Цього дня перевернулося життя кожного українця з ніг на голову. Всі наші проблеми в мить стали зовсім неважливими. Виявилось, що для щастя вистачить і того, що твої рідні в безпеці, міста не бомблять, а в магазинах є хліб та молоко.

Pinchme, please, I want to wakeup

І це життя, як уві сні:

Ти ніби є, а ніби ні.

Все сіре, мляве, сонце сяє,
 Анархія, але життя триває.
 Твоя відповідь це "за",
 Проти? А так ніззя.
 Твоє лице – печаль і смуток
 Сміх? Розрахунок – вісім суток.
 Не ми такі, таке життя,
 Але це смерть без вороття.
 Хвилююсь я, хвилює море,
 І труни їздять мов актори,
 Але чекає їх не Оскар, а земля,
 Що не віддасть їх більше богу Ра.
 Ми живемо у лютому, тому що ще спимо,
 Немає в нас майбутнього цього:
 Автоматні черги, м'який знак,
 Вибухи, блокпост і зібраний рюкзак.
Pinchme, please, I want to wakeup...



Софія Овсієнко,
 випускниця університету

I remember...

After reading "Oranges" by Gary Soto

Last year was the first time
 I passed my verbal exams at university.
 Eventful life, projects, deadlines
 And saturated shades of Ukrainian summer

Forced me memorize
Details of this period.
Just imagine!
The large group of anxious students,
Who were waiting for challenges,
Walk in the spacious classroom,
Which of pastel tones of the interior
Were calming down
But
Were not taken away by excitement.
I was one of them.
One of those
Whose eyes were red because of
lack of sufficient sleep.
Dark sleepless nights
Didn't help me to become
A successful student.
But Lord did.
He made a worry unjustified
And my heart — grateful
For His leading.
After receiving the results,
With a sense of relief and bliss
Warm expectations
Of meetings with dear people
begin to fill my heart
with bright feelings.
War.
Regrets.
I can't experience these feelings again...
I'm far away from my home
Where instead of bright smiling faces

Citizens invigilate
 Only gray colours,
 Military form,
 Black injustice.
 But I believe...
 And my faith is about peace for my Motherland,
 About blooming future for it,
 About gentle pink-purple summer sunsets
 Which I'll meet together with lovely friends
 After life challenges...

Just try...
 After reading "Try to Praise the Mutilated World» by
 Adam Zagajewski

Try to glorify the Lord in storms.
 Remember colourful moments in your life,
 The power that wasn't justified.
 Yes, everything will not be alright.
 Nevertheless, in the end
 You're gonna see a radiant Light!
 Just try.
 You noticed you are not enough.
 In all the tricky challenges
 you've passed only a half.
 Heavy thoughts about
 how far away your paradise is
 Eats you during an oppressive night
 When hope drowns in your tears.
 Just listen,
 I will give some wise advice...

Return to penetrating memories.
 Remember how you fought with enemies,
 What mighty power God gave you.
 With it continue combat for the truth!
 You have to dignify your own experience
 Because it gives you possibilities
 To grow in clear love, forgiveness, faith
 To look for rational ways
 to get out of the being maze.
 Just try.
 Just try to bless and praise



*Олександра Поночовна,
 факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти*

Заради волі й незалежності

Коли вони вже всі помруть,
 Коли криваві очі наситяться,
 Коли бездушних нелюдей
 У ярма загребуть, і потім катувать почнуть.

Ні, не шкода, не дарма,
 Мені цих слів заради Батьківщини,
 Заради волі й незалежності лунатимуть слова,
 Коли закінчиться війна...

Якщо твоя тупенька голова не розуміє,
 Нащо я тут розпинаюсь,

То я не знаю ще, які дібрать слова,
Щоб донести свідому думку з небокраю!

Свідомі українці – слава вам!
Нехай розквітнуть квіти весняні для вас,
Нехай військовим нашим, сонце помагає,
Принести Перемогу, до ріднесенького краю.

І хай слова мої крихкі будуть,
Нестерпні,
Та знаю я про що пишу.
За нашу рідну Україну-Неньку
Кожного порву!

І тих, хто думає інакше,
Хто вважає,
Що «мир» принести хочуть нам,
Хай чують гарні і погані,
Що в серці живе назавжди полум'я вогню.
Вогню, що спалює словами,
І спалить ще, йому не лінь.
Ходімо ж з мудрими думками
Нести на нашу рідну неньку мир!

Нікополь!

Сьогодні влучили по місту,
По рідному містечку, де пройшло моє життя.
Прокинулися о 4-ій ранку...
Нелюди, фашисти,
Хай пам'ять вся про вас згине в небуття.

Ніколи не побачите ви світла більше,
Того, що озоряє СПРАВЖНІМ людям шлях.
За кілька сотен метрів,
Може, 500 чи 300, влучали ворога ракети,
Біля мого життя...

Влучали там, де пройшло дитинство,
Де очі плакали і посміхались,
Де друзі справжні підлягали перевірці,
Твої бездонні очі, що дивились з небокраю.

Нехай же воля наша не згасає,
Хай в Україні буде мир!
І кожного, хто думу цю, бодай сховає,
Спіткають врешті решт розумні і свідомії думки.

Хай люди схаменуться і побачать,
Хто ворог наш, а хто є друг.
І назавжди запам'ятають, скількох людей
Піддали карі мук.

Закінчиться війна, але залишиться вона у серці,
Душа не зможе не згадати,
Як нищили народ і етнос,
Загарбники кривавії без серця.

Скількох іще смертей чекати
Нам до перемоги?
Скількох дітей, які залишились без батька,
Нам заспокоїть доведеться...
І на колінах плаче мати, що чекала сина,
І плаче дружина, сидячі біля ліжка

Дитини ... малої ... нема їй і року.

Ну що? Ви відчуваєте весь біль, що проживає
Україна?

Ви не відчуєте всього! Але якщо...

Благаю я про допомогу!

Щоб той, хто чує це і бачить,

Не був жорстоким і скупим,

І з розумінням ставився до всіх.

Допомагайте Рідній нашій,

І може нас почує щось, що вище нас

І допоможе,

Пройти незламно увесь шлях!

Вірш – послання у минуле

О Нікополь, душа моя, моє ти серце,

Моя поезія, моя любов.

О пташка золота, злети над небом,

Зустрінь те місто, де історія луна!

Луна історія Хмельницького, Січі,

Та інших гетьманів,

Які за волю полягли.

За красу й достаток боролись вони,

За мальовниче місто, у бою кривавому полягли.

На п'яти Січах, серед степу широкого -

Орлами літали,

На п'яти Січах, серед Дніпра глибокого -

На чайках веслували.

На п'яти січах...

А зараз же, ми живемо на цій землі,
Пишаючись, що тут, і Пектораль знайшли,
І залишки трипільської культури,
І ще багато чого!
Можливо, ми не знаємо всьогó,
Та знаємо ми все одно,
Що, Нікополь – то місто досконале,
Його будують з прадавніх ще часів,
І розвиватимуть його і зараз!
Бо Нікополь – то місто
І достатку, і краси!

2014

Скажу: «АТО»,
І потече сльоза,
Й щока наповниться водою,
Я розкажу тобі про каяття,
Про те, як б'є солдат на полі бою.
Любов до України – то одне,
Її не вирвеш з серця.
Душа – загоїть рани,
А одне – зостанеться навічно
В моїм серці.
Оте одне – любов до України,
Її неможна не любити!
Бо патріоти надають нам сили,
А та любов дає нам віру жити!
Атовці – то смуга велика,
Яка захищає наш край,
І хай, усі, й діти, й великі,
Вшановують, ту пам'ять і жаль.

Заклик

Сколихнулася земля – на нас йде ворог.
І Шевченка вже немає, та лунає його слово:
«Єднаймося, брати мої, українці!»
Ви чуєте? Живі його слова.
Вони: як степ, як море, як гори,
Їх почують всі, усюди,
Він невмирущий, він живе!
І твори його актуальні сьогоднішнім,
Їх незрадлива суть не щезне ніколі.
Допоки будуть жити такі поети,
Доти буде мова українська, мир і спокій на землі!

Державна мова

Державна мова, мова України,
Твоє коріння з давніх далечин,
Твоє звучання – чисте, як барвінок,
І милозвучність, що дає спочин.
Моє кохання до твоїх перлин
Дає наснагу жити далі.
І я не хочу інших слів,
Які лунають не в моїй Державі.
Я хочу розмовляти мовою своєю,
Яка миліша і рідніша від усіх.
І закликаю всіх – Єднаймося на вік!

Рідне місто

О рідне місто,
 Ти – моє життя!
 Моя любов поклала тут початок.
 Моя душа незламна тут росла,
 І моє серце, що плекала мати.
 Тебе не забуваю я ніколи,
 В путі далекій чи на чужині.
 Я повертаюся до тебе знову,
 Бо я люблю тебе!
 Ти – рідне місто назавжди!



Павло Ремінний

Колись бачили очі ви українця?
 Ні, я знаю, що ви в них дивились,
 Чи помічали їх особливість?
 Трагічність із щастям там поселились:
 Традицій щедроти, і поколінь травм спадкових –
 Від рідної пісні, ці очі живились.
 Журбою за гідність, і радістю проявитись.

Ті очі – це насолода!
 Вони є нагородою,
 Як вдався тут народитись.
 Поміж людей винятковості,
 Їх сміху й поглядів
 Старих слів і розмов
 Для душі Живе середовище!
 Та й блекнуть ті зорі, швидко доволі!
 Без мови і пісні, свободи любові.
 Без повітря нашого, нашої волі.

Душа раз народжується,
 Загартовується,
 А далі ти сам – зберігаєш.
 І є і такі, хто це забуває.
 І сліпнуть ніби,
 Самі не знають.
 Ким вони є, і світом блукають.
 Слова! Чи ж мало цих слів на Землі?
 А українців – очі одні!
 І в натовпі світу,
 Я виділяю їх, поміж усіх.

ЖНИ!

По спекотному дні
 Пообідді
 Не жни

Жати слід – ранком,
 Вечором, повним роси,
 Коли жили наповнені у трави

Жни, коли
 подих її гарячий, будить вперше в новому дні
 Серед ночі її стежки
 Серед башт і дзвіниць роси
 Жни
 Не пізнати її сльози
 Жни аби
 Не сплітались в жахи
 надто довгі аж сни
 Жни траву й бур'яни
 Жни слова, що ще тільки думки

Жни найбільше – у тиші мить,
 Доки мова її спить
 У високій траві,

Гуляють тривоги вітри
 Вбережи
 Доки поле її мовчить
 І Живи
 Поки жнеш
 Скільки жити тобі?
 Жни
 І жати люби
 Тай всіх днів не зіжнеш
 На колись не складеш
 Стережись
 А як зайве ти зжав
 Не жалій
 Сій
 Мусить зійти

Читати по-диктаторськи

Грім Атомної бомби
 Прориває повітря навколо
 І Раптово
 у вихорі з громом
 Спогад
 про втрачений час
 і втрачену долю

Гріх Атомної бомби
 Показовий, як люди свідомо
 ВиправдОвано
 Керуючись примітивним поглядом
 Статистично знецінюють
 життя один одного
 Осміюють праотців
 І це
 Обґрунтовано
 У природі їх помилковості

і природу її повторення
 «ми – інші
 ми так не зробимо»
 Циклічна девальвація
 історичного досвіду

Град Атомної Бомби
 це ядра атомів неприродньо
 розділені вибором
 людей у їх поглядах
 І ми серед них
 Ми не воїни
 І належно не здобрені
 любов'ю батьків
 і людей до молоді
 Ми не зв'язані з Всесвітом
 Випадковістю відсторонені
 На відмінно від атомів
 Не живемо в гармонії
 Таким чином не природно сформовані
 Потвори обділені
 Та обдаровані
 Злом
 Зломлені
 Зкришені
 Знекровлені
 Ми ядра атомів неприродньо
 розділені, у людському просторі
 між тим хто ми є і тим, які обрані
 з принципів, якостей і уявлень...
 ми затавровані спокоєм
 що наше Я ніколи не згасне!
 ВЖЕ!

...
 під
 Глумом Атомної бомби
 злітають маски, ховавши безформене

А зітлівші
Зів'явши
Забуті
Наші я, нам уже
ніяк не вернути
Ми не встигнем
Відкритись, прийняти, прожити, відчути
і не від
Гніту Атомної Бомби
ви не були собою живими до скону
і не від
Сміху Атомної Бомби
ви вступились за єства свого волю
ви не
Гнус Атомної Бомби
що спричиняє дискомфорт, пертурбацію, чинить
опір
Ви є
Гімн Атомній бомбі
Примарні стихії, людської подобі
До влади над всім, що бачать навколо
Жадібне коло
Вишикували
Хто не з вами, тоді він проти
Ви усміх тиранів
Ви сльози свідомих
Ви втрачені
Виклики
Без жодного опору
Ви тіні
Зіпсуйте насіння
Безвільні
Пусті
Собі остогидлі

І в мить, розбуджені з коми
усвідомте,

це ви обрали
Губи Атомної Бомби.

P.S.
«В крові і трупному смороді,
Завершило людство свою трагедію,
Винаходом Атомної Бомби»

О. Довженко, 1946



*Аліна Рожна,
соціально-гуманітарний факультет*

Ти не дівчина –
Ти горілка,
Палена як сірник
Чи суха трава.
Твоя душа згоріла і почорніла,
Але винен в тому не я.
Ти до мене стала такою –
Болючою і гливкою,
Ти відразу вп'ялася в тіло,
Але кому яке діло?
Всі ставлять відповідь на столі –
Ти ж обираєш підлогу або ралі.
Всі наздоганЯють,
Але перемоги не мають.

Всі намагаються відгадати:
Чому я, а не хтось інший крім мене дитяти?
Ти підпускаєш швидко,
І тікаєш як кішка

Випячуєш очі,
Але нічого сказати не хочеш.

Ніхто тобі не потрібен,
Нікого не тримаєш,
Але всі вони за тобою,
До того ти звикаєш.
Ти впевнена в собі
І гарна як цукерка,
Але може й тобі час прийти до церкви?

Ти не дівчинка радість, не дівчинка передзвін.
Ти кусаєшся швидко,
А він застається один.
Із зіпсованою душею, сорочкою і вбранням,
Але ти ж маленька мишка—
Тікаєш від великих плям.

Тобі не потрібні знайомі
На твоєму листі життя.
Ти здаєшся мені білосніжною,
Але я все псую взуттям.
Залишаю плями на одязі,
Разом з тобою приймаю душ,
Але плями твої не змиваються,
Адже ти не керуєш тут.

Ти навіть і не здогадуєшся,
Що той, кого ховаєш усе життя,
Поряд з тобою не годинами,
А протягом усього буття.

Я не залишуся фарбою на твоїх очах,
Але руки у тебе в чорнилах –
І туди опустив їх я.

Мені подобається усюди
Йти за тобою по слідах,
Хіба ж то не радість –
Всюди керувати отак.
Я кручу пальці –
Вивертаю усе навпаки,
Але ти не відразу відчуваєш,
Що за малюнки на твоєму обличчі-лиці.

Я плямую усе навкруги:
Я з тобою, але ти не зі мною, уяви.

І за це відплатишся ти:
Ти будеш сама, але поряд буду я завжди.
Я зіпсую твоє життя, твоє лице,
Але ти ніколи не покажеш мене.
Ти боїшся мене як вогню,
А я спалюю все до тла,
Хіба краще боятись,
Чим бути таким як я?

Я буду з тобою усе твоє жалюгідне життя,
Я заплямую дорогу у твоє прекрасне майбуття,
Ти захочеш залишитись тією, якою була,
Але тебе вже немає, а є лише я....

Нічого не хочу сказати,
Але мовчати не мушу.
Твоє Азовсталь встало –
І давить душу.

Серце нічого більш не віщує, не відчуває.
Літери стали сірі –
І я більш не літаю.

Рядки не лягають на папері ,
Я плачу – І бачу скелі .

Я бачу свинські обличчя людей,
Тварини Вбивають дітей.

Мама закрила собою свою дитину,
Мами нема – і дитина загине.

Птах літав Надімною низько –
А я лежав і гадав:
Чи десь є поруч мишка ...

Надії вмирають останні,
Я встаю і ходжу у вас у вітальні,
Весільні фотографії давлять душу,
Я стою і від холоду рве мою тушу.

Я не хлопчик із армії,
Я не мамин син,
Я не жив на світі,
Я не бачив війн,

Я не знаю як воно мусить бути,
Але ти прийшов –
А я маю бути почутим.

Чому я цілюся тобі у скроню?
Мабуть, тому, що ти не російський воїн?
Мабуть, тому, що миром тут і не пахне?
Мабуть, тому, що київський режим сказав мені?
Ні. Навіть не смішно.
Ляжеш ось тут – і своїх візьми ж собі

Здавило серце.
Стиснуло груди.
Звучить сирена.
І мене нудить.

Вчора я ходив до місцевого магазину.
Вчора я бачив гарненьку місцину.
Вчора я ногами ходив по зеленій траві.
Сьогодні я лежу і бачу зверху птахи...

Життя промайнуло моє швиденько,
Школа і садок – все було гарненько,
Здавалося усе попереду,
Здавалося ніби житиму,
Сьогодні на Азовсталі я,
І ледь дихаю.

Цінував раніше хвилини мало я,
Байдикував, стримував почуття я,

Сьогодні б жив на мільйон,
та не маю життя я.

Лежачи поряд з трупами
(Раніше то були мої друзі... так собі...),
Я зрозумів маленьку дрібничку:
Я не марно прожив, ніби запалив і закрив
запальничку я.
Ніби і гас ще є,
І жага до життя є.
Та кисень перекриває
гниле російське дитя

Ніби не винен він,
Доля звела мене,
Стільки відрізано
І ми маємо дякувати...

3.2. 4 І 7 мені повертають життя,
Українська мала медсестра
Приводить до тями мене,
Несе на собі
«Дякую» ось кому говорю я,
Своїй рідній тепер сестрі.

Цінуйте, будь ласка, що маєте,
Не гоніться за гнилим пирогом,
Біжучи, ми завжди щось втрачаємо,
І іноді це навіть «отчий дом».



Вікторія Синюк

факультет фізичної культури, спорту та здоров'я людини

Чорні хмари небо покрили
Згоріли жовті лани
Землі та наші ріки
Ввібрали колір крові
Тихо в полі дівчина йшла
В сукні білій, легкій ніби хмара
На плечі, звисала коса
В калиновий цвіт, пишно вбрана
На обличчі бриніла сльоза
І та крапля додолу впала
Оросивши мертві поля
Україною себе назвала
Вона йшла бліда мов смерть
Всередині кровоточила рана
Україна на мить зупинилась
І слова свої гучно сказала:
"Поки б'ються серця українців
Я буду теж жива
Поки б'ються серця ординців
Життя для мене нема
Я не хочу щоб діти вмирили
Залишались без рук і без ніг
Я не хочу щоб всюди стріляли
У батьків і не винних сиріт
Мій народ нещадно терзають
Скільки ще потрібно смертей?
Скільки ще синів повмирають
За кращу долю дітей?!
Вирвати іроди хочуть

Київ – серце моє
Та українці все зможуть
Не віддадуть своє.
Я ніколи вам не пробачу
Знищених сотні ланів
Я ніколи вам не пробачу
Тисячі невинних життів
Я на коліна не стала
Герої мої не дали
Їм в першу чергу слава
На довгі й довгі віки!"
Й Злетіла до неба птаха
Голубкою стала вона.
Розправивши свої груди
Летіла в нове життя
І навіть підступний ворон
Не зміг її зупинить
Вона розправивши крила
Все одно зуміла злетіть!

Це сталося о п'ятій ранку
Вибухи чули на світанку
Ворог в руках ніс нам війну
Як смерть несе свою косу.
Ви прийшли нашу землю топтати
Матерів і дітей убивати
Кров невинних людей проливати
І міста наші в порох стирати.
Ви прийшли розділити країну
Та з'єднали в єдину родину

Ви погрожуєте вбити нас
А ми лиш сміємося з вас
Вороги хотіли волю забрати
Та нас не так просто зламати
Нам на руки кайдани вдягти
Не вийшло й не вийде завжди!
Бо ми українці, ми не раби
Й рабами ніколи ми не були
А ви – у рабстві всі живете
Й заткнувши рота свого сидите
Ви не люди, ви просто багно
Ваша росія це дно
Росіянином бути – клеймо
На все життя залишиться воно
Ви гнити й горіти будете всі
В болоті нікчемної своєї Русі
Ви будете всі потопати
І в Бога лиш смерті благати
А я благаю, лиш одного
Щоб зі світу зникло все це багно!

Моє серце плаче та стогне
Мої крила згоріли вмить
Через серце зле і вороже
Що зчинило і чинить біль.
Вам немає прощення на світі
Як не буде ніколи життя
За все зроблене в Україні
Ви заплатите, гниди, сповна
Росіяни кричать на дивані

"Не вірте їм, то все брехня"
А невинні згвалтовані діти
І те місячне мале немовля?
А страшна різанина в Бучі?
Купа брухту замість житла
Ноги, руки лежать повсюди
Росіяни, це теж брехня?
Коли прийдуть в ваш дім солдати
І стріляти почнуть на очах
Будуть ваших жінок гвалтувати
Ви пізнаєте що таке страх.
Покарання вже не за горами!
Вічності мало для вас
Ярмо пожиттєве не змити
Безсильний тут навіть час!

Росіяни
Ви люди без думки й волі
Ваші мізки малі й кволі
Серця у вас просто гнилі
А очі просто сліпі
Ваш президент – брехло
Його звемо путін-Хуйло
Росія це лише дно
А на росіянах вічне ярмо.
Кадиров Бандеру впіймає
І сам його розстріляє
Бідний Бандера в гробу
Напевно не спиться йому.
Орки все довкола грабують

Говорять, що нас так рятують
 Людьми прикривають тили
 Бо всі боягузи вони.
 Люди в Росії мов зомбі
 Що треба мати в умі
 Щоб вірити хворій людині
 В якої вдома не всі?
 Ви кричите "росія!
 В росії один лиш прогрес!"
 Насправді росія це дупа
 В якій є лише регрес.
 Живіть ви в своїй росії
 У підлості і брехні
 Коли в вас не буде їжі
 Їжте новини свої.
 Цілуйте тупіну руки
 Ви – саме ті матері
 В яких сини поздыхали
 На нашій, рідній землі!



*Дарина Тестова,
 випускниця університету*

Ні береги північно-атлантичного
 і ні його піски, що вилікують від усього – навіть
 від горя.
 Ніде не знайти мені ідентичного
 і рідного серцю Азовського моря.
 Ні бари гучні, і не запах кав'ярні,

що ніби чарує цими ароматами,
усі спроби відчутти себе своєю – марні.
Я тілом вільна – душею за ґратами.
Ні корисні знайомства, робота, подорож –
нічого не викличе щастя чи радості.
Побудую велику колючу о́горож
на згадку про тихі бердянські святості.

Мені для щастя більшого й не треба...

Мені для щастя більшого й не треба:
обійми мами, довгі балачки.
Орда ворожа не кроїла б небо,
то я була б щаслива залюбки.

Якби була можливість повернутись
і з татом поділитися усім,
В бердянський затишок тихенько загорнутись.
Приїхати не в гості – назовсім.

Побачити всіх друзів у кав'ярні,
і на Приморці влаштувать пікнік.
Нехай загинуть вороги примарні,
нехай би "руський мир" зі світу зник.

Війна відкрила очі нам і вуха
і показала, щастя поруч, тут.
Я знаю – скоро стихне завірюха
й в землі вкраїнській орки пропадуть.

Давно піднялось вже пекельне сонце,
розквітло поле, проросла трава.
Але я почуваюсь незнайомцем
немов в тумані м'оя голова.

Я у безпеці – не стріляють з градів
і літаків військових тут нема.
Лише лоза чужинських виноградів
та у душі лютуюча зима.

Тут люди добрі, щирі і привітні,
тут є можливості на кращеє життя.
Але думки мої все в тому квітні,
коли поїхала шукати "укриття".

Нехай і краще, і безпечніше, й зручніше
і я тут бачу тільки мир над головою.
На Батьківщині й серця стук гучніше
і почуваю я себе живою.

Тому як тільки пекло це скінчиться –
Я повернусь додому, в Україну.
І щастям моє серце заіскриться.
Чекаємо дуже ми на цю годину.



Анастасія Харенко

Свобода

Боріться браття молодії за свою свободу.
Не плачте, діти України, що не маєм волі.
Згадаєм ми Ірпінь і Бучу.
Пригадаєм ті міста, де немає спокою кінця.
-А все чому?
-Бо ворог на землях лютує,
ракетами він з радістю пустує.
Та що ракети? –
Ядерку в руках тримає і українців цим лякає.
А українці за свободу:
Без світла, Інтернету та роботи.
Ба поки хтось "ікорку" наминає,
Захисники на фронті полягають.
-А що таке свобода? –
Для українців – це життя без серен та укриття,
Де діти з радістю до школи поспішають,
Де вдома мати сина, вареничками пригощає,
Де донька не хоронить татка,
Де рідний дім,
Де тепла хатка.
Поверніть нам те життя,
де боротись за свободу – це не сенс життя!



*Аліна Хохлова,
випускниця університету*

Ненька Україна

Така м'яка і тепла,
Неначе ненька рідна.
Боюся, щоб не змерзла
Моя прекрасна Україна.

Лани квітучі і п'янки,
Степи зелені та безкраї,
Пісні в країні гомінкі,
Безмежно видні небокраї.

Любов до рідної землі,
Що лине з серця аж до неба.
Моя рідненька, як у млі.
Шукать пояснень тут не треба.

Весь чорний обрій у вогні,
Хрестів багато, незліченно
Я часто бачу уві сні,
І з криком вскакую таємно.

Я нишком у куточку стану
І помолюся за усіх,
Хто на війні без перестану
Боронить неньку від «косих».

Я щиро вірю, сподіваюсь,
Що мир настане для людей.

Тоді я ліпше почувуюсь,
Коли притиснусь до дітей...

Хай весь народ не знає болю,
Ніколи не відчує страх.
Бо те, що зараз не по волі,
Приносить відчай, зносить «дах»!

Хай кожен дім, кожна дитина
Відчує захист і любов!
Так наша ненька Україна
З колін навічно встане знов!



Ірина Хоцька

факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Життя у кожному...

Просторий бенкетний зал (на кшталт повного обслуговування) бердянського ресторану «Барракуда», зведеного обабіч кам'яного підніжжя Азовського моря, привертає увагу потенційних відвідувачів до своїх величезних, дзеркально відбиваючих, панорамних вікон закладу. Де крізь останні, часто залишаються прикутими погляди його відвідувачів на світло вечірніх ліхтарів Приморської площі. Де її вечірні вогні мерехтять яскравими кольорами антуражної краси цієї місцевості. Доречи, доволі популярної для частих прогулянок туристами міста чи корінними мешканцями стольного граду Північного Приазов'я.

Найчастіше зимової пори вечірня «Приморка» (як її називають в народі) закутана сніжною ковдрою кольору топленого молока. Покриті

снігом, важкі гілки старих дерев, що ростуть по периметру цієї місцевості, приховують під густотою намерзлого інею, строкаті, шиферні дахи приватних будинків містян.

Філологи стверджують, що розрізнення всіх іменників відбувається за ознаками їх предмету поділу на живу та неживу природу. Виходить, що «Приморка», як географічний об'єкт, так і суб'єкт самостійної частини мови – нежива? Знали б вони як помиляються. Приморська площа – це скоріше не стільки про одну з її невід'ємних, складових частин – Першого міського пляжу, який приваблює пересічного туриста морськими, прохолодними водами в пору спекотного, липневого сонця. І навіть не осінньою традицією відвідування, піднесених коханням молодят – історичної «Ротонди», заради обміну одне з одним клятвами у вічному коханні та вірності на довгі роки подружнього життя. І не про отримання екстремально-захоплюючих відчуттів від катання весняної пори на атракціоні «Колесо огляду», на пару з шоколадним ескімо. Все це про інше...

Зимова, весняна, літня або ж осіння Площа має свої дух, настрої та пам'ять. Для кожного вони є особливими. Пробуджуючими теплі спогади у свідомості, та трепетний щем у серці. Хтось тут радів, сумував чи святкував знаменні дати свого життя. Але те, що Приморська площа – жива і містить всі ознаки, притаманні живим об'єктам – беззаперечний факт. Тож наскільки праві філологи? Питання залишається відкритим...



*Жанна Чмальова,
факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти*

Українцям під час війни присвячується

Поспішайте ЖИТИ, поспішайте!
І в кожному дні, і в кожній миті
Радість життя ви знайдіть!
У кожного вона своя,
Але ви її неодмінно знайдіть.

Посмішка дитини, гучний сміх,
Новий ранок,
Або тепло сердець близьких своїх,
Ароматна кава, улюблена справа.
Усіх миттєвостей не злічити,
Але у всіх вони точно повинні бути.

Адже наше життя не безкінечне,
Та течія часу так швидко лине....
Але ми у своїх проблемах, суєті
Часто й не помічаєм
Як найближчих ображаєм
Невірним словом, криком й поглядом буває
Завдаємо шкоду непоправну.

А час не вернеться назад...

Поспішайте ЖИТИ, поспішайте!
І життя своє цінують,
За все, все ви будьте вдячні:
За радість, втрати,

Труднощі, падіння.
 Бо вони роблять нас ще сильнішими!
 Творіть життя своє самі, творіть!
 І справу душі неодмінно знайдіть!

Сяйте, творіть, любіть,
 Тепло душі один одному даріть.
 Бажайте масштабніше, сміливіше.
 Мрії в дійсність перетворюйте скоріше.
 И світлом душі все навкруги осяйте!

Фарби та пензлики в руки беріть
 І життя своє сміливо «пишіть».
 Адже кожний сам свого життя творець
 І тільки вперед – тоді точно боець!
 Поспішайте ЖИТИ, поспішайте!

Палає, плаче рідне місто,
 Немає слів, щоб висловити біль...
 Душа не знайде місця –
 Не повернути всіх живих, красу проспекту.
 Болюча рана кровоточить...

За що ви з нами так?!
 Нарешті схаменіться!
 Ми за мир! Красу і сонце, світло!
 Весь світ благає: ЗУПИНІТЬСЯ!
 Невже вам мало?

Скільки вбито простих людей і діточок...
 Горять міста, країна плаче.

Хіба це можна відпустити, пробачить?
Україна – незламна, непереможна!
А ви, орки, вертайтеся додому!

Знівечені долі, зруйновані оселі...
Визволяти на не треба!
Мрія кожного українця зараз –
Тільки вперед! Перемога! Перемога!
Ми за мир! Красу і сонце, світло!



*Анастасія Шейко,
факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти*

Тиша на краю світу

Селище, затиснуте між скелями, мовчало, як і кожного січня. Люди тут говорили лише тоді, коли мали що сказати. Решту часу слухали – шепіт вітру, далекі співи моря і тихі кроки, що губилися у сніговій ковдрі.

Одного дня до селища завітав мандрівник. Молодий, з розтріпанним волоссям і очима, повними запитань. Він зупинився на площі, сподіваючись почути, як життя тут гуде або, принаймні, пульсує. Але його оточила лише тиша.

- Чому ви мовчите? – запитав він першого перехожого.
- Ми слухаємо, – відповів той, ледь всміхнувшись.

Мандрівник не зрозумів. Він звик до шуму, метушні та галасу. Він пробував співати, танцювати, навіть кричати. Але все це, здавалося, розчинялося у повітрі, залишаючи його самого із власним голосом.

Минали дні. Тиша затягувала його. Спочатку вона гнітила, потім вабила, аж поки він не почав її чути. Вона була у всьому: у тріску дров у каміні, у шелесті крил птахів, у рівному диханні старої кішки біля каміна.

Коли прийшов час йти, мандрівник мовчав. Він залишив селище іншим, ніж був раніше. Бо на краю світу він знайшов те, чого не шукав, – власний голос серед тиші.



Марічка Шиманович

Моя Україна

Це небо хіба позабудеш?
 Цю землю хіба ти розлюбиш?
 Чи можна, скажіть, не любити
 Вкраїну вишневу мою?
 Степи золотаві широкі,
 Величні Карпати високі....
 За рідну мою Батьківщину
 Що маю, усе віддаю.
 Тут мами луна колискова,
 Тут мова буя барвінкові,
 На серці тепліше від згадки
 Про диво-країну мою.
 Люблю я простори безкраї,
 Червону калину у гаї,
 Про доленьку для України
 Я кожної днини молю.

*Школа Олександр,
доктор педагогічних наук, професор*

Чому...

Чому виходить так, а не інакше,
чому буває сумно на душі,
чому приходять все частіше
так несподівано дощі.

Чому з роками час спливає швидше,
і зменшується число бажань,
з'являється усмішка рідше,
зростає кількість сподівань.

Чому не можуть жити разом
на світі декілька речей:
добробут, мир, порядність, розум,
майбутнє світле всіх дітей.

Коли закінчатся всі війни
та переможе доброта,
тепло прийме в свої обійми

Природи дивна красаота.

Чому цих слів крилатих

чекаєш все своє життя
і не завжди взаємно
існують в світі почуття.

І приводів життю радіти
шукаємо чомусь ми знов і знов,
та головне нам всім зустріти
і Віру, і Надію, і Любов.

Таких “чому” ще так багато,
навколо безліч кольорів,
нехай до слів “Все, стоп!” і “Знято!”
ще буде мільярд кроків.

26.07.2023

Між рядків

Все було в житті немов учора,
а насправді промайнуло так давно:
рідний двір, дитинства друзі, школа –
кадри дивного знайомого кіно...

Юність дивиться на нас крізь славні роки
та, на жаль, не зупинити час...
перших сумнівів, надій свідомі кроки
неодмінно повертаються до нас.

А життя вже розправляє білі крила,
до нових висот ми стелимо шляхи,
і всього, чого душа давно хотіла
вже злетіли світлих мрій твоїх птахи.

Як усі, щасливі береги весь час шукаємо,
теплі звістки прилітають від батьків:
“Буде все, ми віримо, ... кохаємо”,
а все інше ... прочитаєш між рядків.

Те, про що душа болить, писати складно,
все частіше залишаюся один,
доля випробовує всіх нас нещадно
за умов війни – життя без стін.

Всіх думок маленький меседж не вміщає,
пригадати й осягнути, як хотів,
напишу всього три слова: “Я тебе кохаю”,
а все інше ... залишаю між рядків.

Тепле сонце і зірки, блакитне небо
хай освячують й надалі світлий шлях,
моє серце через відстань мчить до тебе,
ти завжди в усі часи в моїх думках.

Я очима твоє фото обіймаю
у смартфоні вже протертому з боків
і пишу тобі три слова: “Я тебе кохаю”,
а все інше ... помістилось ... між рядків.

06.07.2023

Випадкова зустріч
Вони випадково зустрілися,
щось дивне відчули разом,
«напевно, помилилися»,
Подумалось їм обом.

Можливо, це тепле сонце
додало нових кольорів,
можливо, чиєсь віконце
грайливий вітер відкрив.

Їх очі одразу зустрілись, не давно,
всього лиш на мить,
думки як птахи розлетілись
у чистого неба блакить.

Вона поспішала у справах,
він теж кудись поспішав,
та дивної зустрічі запах
їм спокою вже не давав.

Легенько птахи воркували,
роїлися думки вночі,
тихенько разом зазвучали
всередині струни душі.

Хоч часто він зашивався,
на місце приходив не раз,
на диво чекав... і лишався
в полоні завчених фраз.

І знову, як вперше, зустрілись
та поєднали дороги життя,
ніколи потім не жалілись
і жили заради дитя.

Заради надії і мрії
долали дороги життя
і ясно все розуміли:
нема назад вороття.

Разом можна все подолати
складного й швидкого буття,
теплою свічкою догорати
напевно є сенсом життя.

Вони випадково зустрілися,
щось дивне відчули разом,
колись... «не помилилися»
підказувало серце обом.

08.03.2024



*Яковець Ольга,
випускниця університету*

Бастіон Бахмút

Бахмút – бастіон,
Під замком наш кордон,
На посту легіон
Від ординців заслон.
Жовто-сині серця,
Незламна віра у Творця,
Дух козацький в крові,
Волі ви – вартові,
З вами всі молитви,
Повертайтеся живі,
Батьківщина чекає,
Ви – герої, ми знаєм.

Загартовані вогнем

Українці – нація героїв,
Загартованих вогнями бою,
Обпалених та не згорівших,
Собою світ від зла закривших,
Що муром стали пред ордою,
Фортеці неприступною стіною,
Батьківщину не дали розп'яти
І цвіт вкраїнський чоботом топтати.

Українці – викувані зі сталі
Й навіки волю в нас закарбували.

Ми вернемось додому ліпше на щиті,
Ніж будемо рабами в царському ярмі.
З щитом чи на щиті, але у славі,
Загоїм рани бойові, криваві,
І будем вільні на своїй землі
Вдихати запах свіжої ріллі.

Не вхідні

До перемоги крізь грози,
Страждання і біль,
Крізь спеку й морози,
Крізь терни і хміль,
Роздираючи ноги
До са́мих кісток,
По Дніпровим порогам
Проклавши місток.
По рівнинам, крізь гори
Б'ємо ворогу в лоб,
Ми – розбурхане море,
Ми сколотимо гроб
Цій російській заразі,
Цій бубонній чумі,
Їх князя у грязі,
Їхні «скрепи» у тьму
І до пекла дорогу
Їм покажемо ми,
Бо й у царствіє Бога
Вони вже не вхідні.

Поезія у фарбах

Вікторія Напрягло





Арсеній Мельніков



Мевлюде Асія Оздемір



Михайло Белік

